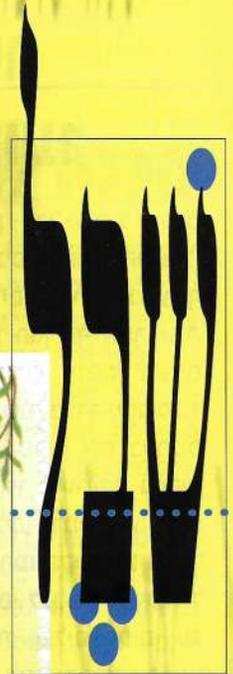


# מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 42 ♦ אב - תשס"א ♦ אוגוסט 2001 ♦ המחיר 15 ₪



דיופים - סכנה לבולאות

אוסף בולי הילדים של דובוש

תערוכת ירושלים 2001 - סיכום

♦ יודאיקה ♦ הנפקות ♦ חדשות מהארץ ♦ חדשות מהעולם  
בולי השער - הנפקות 9 בספטמבר 2001 (ואה עמ' 5)

## פתרון אפשרי לעידוד דור המשך

# פרוייקט חוגי בולאות לנוער

מאת טיבי יניב

דואר מדי שנה, אינו קטן. חבל שרק 7 אחוזים מהבולים בשימוש בסניפי הדואר, הם בולי זיכרון. כשמדובר בבולים הרגילים בתעריף הדואר המקומי, האחוז הוא אף נמוך יותר. השירות הבולאי הישראלי מנפיק בשנים האחרונות 2-3 בולים בשנה בערך נקוב 1.20 שקל, 30-35 בולים נוספים הם בערכים לדואר רשום, לדואר אוויר ותעריפים גבוהים נוספים. בארה"ב, אנגליה, גרמניה ועוד, 95 אחוז ויותר מהבולים המונפקים הם בערך נקוב של התעריף הבסיסי. לכן, אין ילדי ישראל זוכים, כמעט, לראות בולים יפים על המעטפות המגיעות לתיבות הדואר, או למשרדים בהם עובדים ההורים. כמו-כן, מעדיף השירות הבולאי, בשיטתיות, עיצובי בולים מורכבים ומתוחכמים, בעלי ערך אמנותי-חדשני, שלא תמיד מובן לילדים ולקהל הרחב. בולי ישראל, לרוב, עוסקים בהנצחת אירועים, במסודות, באישים ובנושאים חשובים-ורק לעיתים רחוקות בנושאים פופולריים. סדרת פרפר נחמד היתה פופולרית ביותר, אך אזלה בבתי דואר כמעט מייד. אני מניח שכמות ההדפסה היתה פחות או יותר המקובלת, כלומר נלקחו בחשבון אך ורק הכמויות הנדרשת למנויי השירות הבולאי. הנפקה חריגה אחרת, בעלת פונציאל תיאורטי לקידום בולאות הנוער-אותיות הא' ב' - עוצבה

רוב אספני הבולים המבוגרים מתלוננים שדור המשך אינו ממשיך בתחביב. יש להודות גם שתדמית התחביב שלנו בישראל איננה מזהירה והשאלה האופיינית שכל כתב צעיר בעיתון, ברדיו או בטלוויזיה שואל היא- "עוד ממשיכים לאסוף בולים?". גם ברשות הדואר ישנם בכירים הסבורים כי הבולאות היא תחביב שנדון לכליה, הילדים לא מתעניינים בו יותר וממילא הטכנולוגיה החדשה, הפקס, הדואר האלקטרוני ואמצעי התשלום הממוחשבים בסניפי הדואר (מס"ד)-יבטלו את הצורך בבולים.

אולם תדמית זאת איננה מציאותית. אצל ילדים, ואף אצל מבוגרים, פועל מאז ומתמיד צורך פסיכולוגי שנקרא לו "יצר האספנות". במחקרים שפורסמו ע"י איגוד הדואר העולמי נמסר, כי נתונים על היקף דברי הדואר בעולם ובישראל מוכיחים כי אכן כמות הדואר הפרטית יורדת אך הדואר המספרי והפרסומי גדל יותר. לעומת ארה"ב, למשל, יש לישראל עוד מרווח להתפתח כי במונחי כמות דואר לתושב במשך שנה-בארה"ב ההיקף גדול פי 4. מדווחי השירות הבולאי הישראלי עולה, כי היקף הנפקה של כ-200 מיליון בולים לצרכי



הצלחה לפרוייקט חוגי בולאות נוער

המשך בעמ' 9

מגזין  
הבולאים  
בישראל

גיליון מס' 42  
אוגוסט 2001  
מחיר: 15 ש"ח  
מנוי שנתי: 80 ש"ח  
(ניתן לשלם טלפונית בכרטיס אשראי)

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל  
מען המערכת: ת"ד 4523, ת"א 61045  
טלפקס: 03-6295547  
E-mail: ipf@netvision.net.il  
<http://www.israelphilately.org.il>

מנכ"ל: טיבי יניב  
עורך ראשי: שבתאי רביב  
עורך משנה: זוהר נוי  
עיצוב גרפי: אולגה קונדרטייב

הפקה: מדיום הפקות בע"מ  
רחוב בן אביגדור 8, ת"א 67218  
טלפון: 03-5686111  
פקס: 03-5622601

## תוכן

- 2 ..... חוגי בולאות לנוער
- 3 ..... סכנה לבולאות
- 4 ..... חדשות דואר ישראל
- 6 ..... מה חדש
- 10 ..... האוסף של דובוש
- 12 ..... חותמות דואר ישראל
- 13 ..... הנפקות חו"ל
- 16 ..... יודאיקה
- 18 ..... עולם קטן
- 22 ..... מכתבים למערכת
- 26 ..... בולים מפורסמים
- 27 ..... דף ומזכרת
- 27 ..... היצע וביקוש
- 28 ..... תערוכת ירושלים 2001
- 31 ..... תודות שלוחות

## היקף ההנפקות הלא-חוקיות מגיע לממדי ענק ומציב

דיוקנותיהם, הארצות האקזוטיות שבהן הונפקו ואינו עומד תמיד על אמיתותם. מנפרד ברגמן, מנהל מחלקת הבולאות של הוועדה האולימפית הבינלאומית, סיפר, שגילה בתערוכת בייג'ינג, בירת סין, בשנת 1999, על אחד הדוכנים בולים ועליהם הטבעות המפורסמות, סמלן של האולימפיאדות. בולים כאלה אינם להנפקה ללא רשיון מוקדם. ברגמן הסתער על הדוכן וקרע לגזרים את דפי הבולים המזויפים. הסוחר לא נע ממקומו. הדבר מוכיח שמארגני התערוכות אינם יודעים מה יוצג בדוכנים המסחריים ואף אינם נוקטים צעדים נגד סוחריו הזיופים.

### ניג'ר נותנת דוגמא

התופעה תגיע לקיצה רק אם ייתפשו המדפיסים, המפיצים והמארגנים של סחר הבולים הלא-חוקיים. רשויות הדואר ראויות לגייסו על כך שהן יושבות בחיבוק ידיים. פעולותיה של העמותה הני"ל אינה מספקת. רשויות הדואר הן אשר צריכות להביא לדין את סוחריו הזיופים.

בגליונו מחודש אוקטובר 2000 דיווח מישל רנדשאו, כי שנה קודם לכן, נערך משפט בענין זה בניאמי, בירת ניג'ר. הנאשם היה ג.ס, מרינו מונטרו, מנהל חברת FRANCE PHILATELIE, שנקנס בסכום השווה ל-2,000 ליטש, ונדון למאסר על תנאי ל-6 חודשים. מונטרו לא נכח במשפט אך בכך לא תם הענין. ניג'ר הגישה נגדו תביעה גם בבית משפט בפאריס, על הנפקת בולי ניג'ר מזויפים.

יש לקוות שרשויות דואר אחרות ילכו בעקבות ניג'ר. כי זיוף בולי דואר כמוהו כזיוף שטר כסף. רק אם בתי המשפט יגזרו עונשים כבדים על העבריינים, התופעה תעלם. אחרת, ימשיכו לסבול רשויות הדואר, הסחר החוקי בבולים, האספנים ועתיד הבולאות יועמד בסכנה.

תפקיד חשוב במאבק זה יש גם לעיתונות המקצועית. עליה להמנע מפרסום הנפקות לא-חוקיות. עליה גם לסייע בגילוי האשמים. כן גם מוטלת החובה על מפיקי הקטלוגים להתעלם מכל הזיופים ולא לפרסמם.

הכפופה לאיגוד הדואר העולמי, החלה נוקטת צעדים להלחם בזיופים, ושלחה רשימות של הנפקות לא חוקיות, אל העיתונים הבולאים ומפיקי הקטלוגים.

היקף הזיופים הגיע לממדים כאלה שעיתונים בולאיים מתקשים לפרסם את הרשימות כולן. הדבר גם מציב דילמה בפני העורכים של עיתונים אלה, כי הרי בעצם פרסום הרשימות ניתנת פרסומת חינם לעבריינים. לכן, יש כאלה שמצניעים את פרסום הרשימות ויש כאלה שמפרסמים אותן באורח סלקטיבי.

### הנה דוגמא אופיינית

ב-20 ביולי 2000, נשיא דואר אפגניסטן, מהלאווי אללה דאר באלחי, הודיע לאיגוד הדואר העולמי, שארצו לא הנפיקה בולים חדשים מאז 1989. בדיקה מדגמית-לא בכל העיתונים הבולאיים - העלתה תוצאות מאלפות.

הבטאון BRITISH STAMP & COIN MART הביא בגליונו מחודש אוגוסט 2000, איור של בול שיצא לאור באפגניסטן ב-6 באוקטובר 1999. בול זה הוזכר גם בעיתון האיטלקי CRONACA FILATELIA, מיולי-אוגוסט 2000, וצוטט בעיתון האמריקני STAMP WHOLESALER ב-17 ביולי 2000. כן קרה גם בעיתון ההולנדי DUTCH FILATELIE מחודש יולי 2000. יש להניח שגם עיתונים אחרים הולכו שולל.

### הם גיבורים על חלשים

אם הנפקתם של בולים לא-חוקיים לא תיפסק, נשקפת סכנה לבולאות כולה, כי הבעיה אינה באספנים, אלא בקהל הרחב יותר שקונה בולים בגלל צבעיהם,

מנפיקי הבולים הלא-חוקיים אינם טפשים. עד כה הם לא העזו להנפיק בולים מזויפים בשם ארצות גדולות, מחשש לתגובה חריפה. לא תמצא בשוק בולים מזויפים של גרמניה, צרפת, בריטניה, ארצות הברית, ספרד וכו'. הקרבנות לזיופים נבחרים בקפידה. רוסיה היא מטרה נוחה, שכן כאשר התפרקה ברית המועצות נוצר ספק גדול אם ארצות חבר העמים רשאיות להנפיק בולים משל עצמן.

## סכנה לבולאות

כשהחל עיתון הבולאות הגרמני מישל רונדשאו, לפני 25-30 שנים, בסקירה שנתיית על הנפקת בולים בעולם, הוא לא שיער למה יובילו סקירות אלה.

כי במשך השנים הן הפכו לחומר קריאה חובה לכל רשות דואר, לסוחרים, לאספנים ולכל מי שעתידי התחביב הזה נוגע לו.

בשנת 1998, למשל, הונפקו 13,245 בולים חדשים ו-1186 גליוניות מזכרת, שהם 14,326 יחידות, ב-1,081 יחידות יותר בהשוואה לשנת 1997. נראה שהבולאים אינם מוטרדים ממספרים אלה. רובם אינם יכולים להרשות לעצמם לקנות את כל ההנפקות החדשות. הם מתעניינים, קודם כל, במדינות שאת בוליהן הם אוספים, האם הכמות גדלה ומה המחירים.

### מעגל הקסמים

מי שחייב להיות מודאג מהתופעה הזו הן רשויות הדואר, שכן ככל שינפיקו יותר בולים כן יימצאו פחות לקוחות שירצו לקנותם. אולם, במירוץ אחר ההכנסות הם מגבירים את קצב ההנפקה. הענין הוא איפוא מעגל קסמים שבו איש לא יוכל לזכות וכל האזהרות מפני הנפקות-יתר נפלו עד כה על אזניים ערלות. והנה צצה סכנה חדשה-הנפקות בולים לא-חוקיים. למרות שהוחל בכך לא לפני זמן רב, קצב ההתפשטות של התופעה היא כשריפת קוצים ביום שרב.

הדאגה אחזה בכל רשויות הדואר בעולם, והן "מפציצות" את איגוד הדואר העולמי בבקשות להפסיק את התופעה. ובינתיים, הזייפנים חוגגים בהנפקות של בולים פופולרים היוצאים לאור בשמן של מדינות רחוקות ולא תמיד ידועות.

ביוני 2000, פנתה רשות דואר רוסיה, לאיגוד הדואר העולמי בבקשה לנקוט צעדים נגד התופעה. הפנייה כללה רשימה של 35 איזורים ברוסיה, שאינם מנפיקים כלל בולים, ובכל זאת מונפקים לשוק בולים לא חוקיים בשמם של איזורים אלה.

### צעדי מאבק ראשוניים

האגודה העולמית לפיתוח הבולאות,

דולפינים", הילה מלכה. המעצבת: שרון מורו.

גליונית המזכרת הונפקה לכבוד תערוכת בולים עולמית פילהניפון 2001 ביפן, שנושאה חלומות מכל העולם. הגליונית הודפסה ב-HOUSE OF QVESTA, אנגליה. (ערך נקוב-10 ש"ח)

## קרמיקה בצלאל:

חברון, יפו, חיפה, טבריה

השירות הבולאי הנפיק סדרת בולים המוקדשת לארבע תמונות נוף ארצישראליות הנראות על חזית בית הספר העירוני לבנים על שם אחד העם, בתל אביב, שבנייתו הסתיימה באביב תרפ"ד, 1924. המבנה הינו אחד מבתי הספר החשובים בעיר, ומסמל בתוכנו ובשפת הלימוד העברית שהונהגה בו את העיר העברית הראשונה. קישוטי הקרמיקה המעטרים את חזית המבנה הסימטרי, פרי סדנת הקרמיקה של בצלאל בירושלים, כוללים נושאים בעלי אופי תנ"כי אוטופי, נופים מקומיים, עולם הצומח בארץ ישראל וסמלים יהודיים מובהקים.

בשני האגפים הסימטריים של חזית הבניין, נראות בתוך קשת פרסה תמונות נוף של

הנוער הציוני, תנועות הנוער של האיחוד החקלאי.

החברים בתנועות הנוער עוסקים בפיתוח מנהיגות, פעילות חברתית, טיולים, מסעות ומחנות. הם מקדמים ותורמים בתחומים חברתיים מגוונים, כמו קליטת עלייה, קידום אוכלוסיות בעלות רקע חברתי שונה, איכות הסביבה, דו קיום ועוד.

מעצב הבול: רני רדזלי

## חלומות ילדים על בולים

ארבעה חלומות של ארבע ילדות מונצחים בגליונית מזכרת.

לשירות הבולאי הגיעו יותר מ-1,500 ציורים מכל רחבי הארץ, ובהם חלומות רבים ומגוונים, החל בחלומות גדולים על שלום ואחוה בעולם כולו, וכלה בחלומות קטנים ואישיים מאוד. גם בקשות מרגשות באו לביטוי בציורים, למשל "שהורי לא יתגרשו", "שהכלב שנעלם יחזור", צפייה ל"ביאת המשיח" ועוד.

החלומות שמונצחים בגליונית המזכרת הם: "הלוואי והיה לי גור חתולים"-רוני שכטר, "אני חולמת להיות וטרינרית"-דנה סרברניק, "אני רוצה לעוף בכדור פורח" אייר שטיימן, "לשחות עם



## הנפקות 17 ביולי 2001

### תנועות הנוער

השירות הבולאי הנפיק בול מיוחד המוקדש לתנועות הנוער בישראל. תנועות הנוער כוללות היום כ-250 אלף חניכים מכל גווני הקשת הפוליטית והחברתית.

תנועות הנוער פועלות תחת ארגון הגג של מועצת תנועות הנוער הכוללת את הנוער העובד והלומד, בני עקיבא, הצופים, השומר הצעיר, בית"ר, עזרא, הנוער הדתי העובד והלומד, הנוער הלאומי העובד והלומד, מכבי הצעיר, המחנות העולים,



בול תנועות הנוער



ילדים מצוירים חלומות



המעצב: חיים שטיר.  
אחד הבולים מופיע גם בשער הגיליון הזה.

## בולי 100 שנה לקק"ל

קק"ל הוקמה ביום י"ט בטבת התרס"ב, 29 בדצמבר 1901, בקונגרס הציוני ה-5, שהתכנס בבאזל, שווייץ. הקרן נועדה לגאול את אדמות ארץ-ישראל עבור ההתיישבות היהודית. הקרן פעלה עד היום בפיתוח קרקע, במפעלי ייעור, בבניית מאגרי מים, בתמיכה במחקר חקלאי ויערני ועוד. תמונת הבול מופיעה בשער הגיליון. המעצב: מירי סופר.

## בול לזכרו של יהודה עמיחי

יהודה עמיחי (1924-2000), חתן פרסי ביאליק (1976) וישראל (1981), הוא משורר אינדיבידואלי המייצג את דורו. הבית המסורתי, השורשים האירופיים, הקשר העמוק לנוף הישראלי והאירועים ההיסטוריים של תקופתו, עיצבו את שירתו. בניגוד לשירה הפאתטית של הדור הקודם יצר עמיחי בשירתו צירופים מדהימים בין מקורות מסורתיים לבין חיי היומיום, והקנה ללשון השירה ריתמוס וציוורים חדשים. עיצוב הבול: רובי הרטמן (תמונת הבול - בשער הגיליון).

הבול הישראלי מוקדש למשורר הלאומי של גרוזיה, שותא רוסתאוולי, שחי במאה ה-12 ויצירתו עוטה עור הנמר היא פסגת היצירה הספרותית הגרוזינית עד עצם היום הזה. היצירה תורגמה לשפות רבות, והמהדורה העברית יצאה לאור בשנת 1969, בתרגומו של דב גאפנוב ז"ל. שותא רוסתאוולי פעל בגרוזיה במאות ה-12-13. באותם ימים היתה גרוזיה מעצמה פאודלית כבירה שבה פריחה מסחרית וחקלאית, אמנותית, ספרותית ופילוסופית. הוא כיהן כיועץ ושר האוצר בחצרה של המלכה תמר (1213-1184). לצד היותו

ארבע מערי ארץ ישראל- חברון ויפו שהינן ערים עתיקות המסמלות את עברו של עם ישראל, וחיפה וטבריה המסמלות את הציונות המודרנית. בחיפה בולט מבנה הטכניון המסמל את הקמתו של מרכז החינוך המקצועי המדעי העברי בארץ ישראל וניצחון השפה העברית (על הגרמנית), בטבריה- סירת מוטור על שמו של המנהיג הציוני הנודע, ד"ר מקס נורדאן, ששימשה להובלת עולים לטבריה מצמח, אליה הגיעו מכורדיסטאן. חברון 1.20 ש"ח (1 זרחן), יפו 1.40 ש"ח



ארבע הערים, מימין לשמאל- חיפה, חברון, יפו, טבריה

(2 זרחן), חיפה 1.90 ש"ח (2 זרחן), טבריה 2.30 ש"ח (2 זרחן) המעצב: אשר קלדרון.

## הנפיקות 9 בספטמבר

### ישראל וגרוזיה מנפיקות בול משותף

גרוזיה וישראל ינפיקו במשותף בול ב-9 בספטמבר 2001. בכך, ישראל עושה מחווה לתרבות גרוזיה, וגרוזיה עושה מחווה לתרבות היהודית שם, עם היסטוריה של יותר מ-2,600 שנה. בבול הגרוזיני יראה בית הכנסת היהודי בעיר קוטיסי, העיר השנייה בגודלה לאחר הבירה טיביליסי.

## בולי מועדים לשמחה התשס"ב

שלושת בולי מועדים תשס"ב - שנה טובה, הם המשך לסדרת בולי כרטיסי ברכה שנה טובה, שחלקה הראשון הופיע בשנת 2000.



בולי מועדים לשמחה התשס"ב



הסתיים עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה. ב- 30 בספטמבר 1914 הורו השלטונות על סגירת כל המשרדים הקונסולריים וסוכנויות הדואר שפעלו לצדם. בשנים שעברו עד לכינון המנדט הבריטי בארץ ישראל פעל אך ורק הדואר העות'מאני.

הפריטים הנדירים, המלווים בתצלומים היסטוריים, הושאלו למוזיאון על ידי האספנים צבי אלכסנדר (לונדון), יוסי חכמי (תל אביב), איתמר קרפובסקי (הרצליה) וירמיהו רימון (חיפה).

### פורום לדין על בולים ובולאות

במועדון בולאי ת"א, פועל פורום לדין על בולים ובולאות.

מטרת הפורום, כפולה:

■ במה להצגה של ידע ומחקר בולאי, תוך שימת דגש על בולי ישראל והיסטורית הדואר.

■ דיון חופשי בנושאים שעל סדר היום של אספנים ובולאים.

המעוניינים לתרום מהידע שלהם ע"י הרצאה או מצגת, מתבקשים ליצור קשר עם ד"ר יוסף ואלך 08-9461010, או עם אביתר שלוש 08-9263991.

במהלך החודשים יולי - אוקטובר לא יתכנס הפורום עקב פגרת הקיץ וחופשות החגים. הפגישה הבאה (השמינית במניין) תיערך ביום ב', 5 בנובמבר 2001, במועדון בולאי ת"א, רח' הס' 16, בשעה 17:30-19:00.

המחוזות-יפו, ירושלים וחיפה. בעקבות ההסכם פתח הדואר האוסטרי סוכנויות גם בפתח תקווה ובראשון לציון (בזו האחרונה נפתחה גם סוכנות גרמנית). בשתי מושבות אלו, כמו גם בחדרה, השתמשו בבולים מקומיים שהתשלום עבורם שולשל לקופת ועדי המושבות. אלה היו בולי הדואר העברי הראשונים בעולם.

הבול שהונפק בפתח תקווה בשנת 1909, אוייר במחרשה ובעץ תפוז מלבלב על רקע שדות מוריקים. בראשון לציון שימשו בולי קק"ל שעוטרו במגן דוד הסוגר על התיבה ציון (1908). בחדרה הונפקו בשנים 1913-1914 בולים שעליהם צוין **מושבה חדרה**.

השלטון העות'מאני שביקש להתחרות בפעילות הדואר הקונסולרי במושבות העבריות, פתח סוכנויות דואר בראשון לציון (החותמת נשאה את השם, הערבי עיון-

### .. "אדומתי היקרה" ..

#### דואר המושבות בימי השלטון

#### העות'מאני

תערוכה חדשה מתקיימת במוזיאון לדואר ולבולאות שליד מוזיאון ארץ ישראל, ברמת אביב בתל אביב. התערוכה נושאת את השם **אדומתי היקרה**. הלקוח ממכתב שכתב האגרונום אהרון אהרונוסון לאחותו רבקה, ב-14/11/1905.

בתצוגה כ- 85 פריטים בולאיים ייחודיים השופכים אור על פרק מרתק בתולדות היישוב - מערכות הדואר שפעלו בארץ במחצית השנייה של המאה ה-19. השלטון העות'מאני התיר לנציגויות הקונסולריות של אוסטריה, גרמניה, צרפת, רוסיה ואיטליה לספק, בין השאר, שירותי דואר. שירותים אלה היו אמינים על אנשי העלייה הראשונה, מייסדי המושבות החקלאיות הראשונות.



תווית בערך ה'5) פארא נושאת חתימה חדרה - כ"ה י"ג ע"ג" (כ"ה אדר ב' תרע"ג), על גבי גלויה הממוענת ליפו, באמצעות הדואר האוסטרי, שהגיעה ליפו ב- 7.4.1913 (אוסף חכמי, מוצג בתערוכת אדומתי היקרה)

קארא), ברחובות, בפתח תקווה ובזכרון יעקב (כאן נחתמו הבולים בשם הערבי זאמארין). פרק זה של תולדות הדואר בארץ ישראל

בשנת 1903 חתם מנהל הדואר האוסטרי ביפו הסכם, עם ראשי המושבות, המעניק לו בלעדיות במתן שירותי דואר. בתמורה לכך, ניתנו חנים שירותי הדואר בשלושת

והמספר הקטלוגי.  
422 עמ'. הקטלוג מכיל איורים בשחור לבן בלבד.

## חדש מהארץ

בגיליונית שהונפקה לכבוד תערוכת בולים עולמית בלג'יקה 2001 נפלה טעות בסמל



התערוכה. השירות הבולאי הסתיר טעות זו ע"י ניקוב בין 6-7 חורים.

לאחר הכנות שנמשכו 8 שנים יצא לאור קטלוג **גיבונס** של בולי אניות בפורמט A4 בכל מדינה מופיעים הבולים בסדר כרונולוגי של הופעתם. הפרטים אינם כוללים שינויי נקבוב וסימני מים, גם לא גליוניות מיניאטוריות. מחירי הטבעות ובולים משומשים ניתנים רק לסדרות מלאות המוקדשות כולן לנושא, או לבולים בודדים שהונפקו כיחידים, או נשלפו מתוך סדרה. בקטלוג 14,250 בולים, ב-1,250 יותר מאשר במהדורה הקודמת. רק ב-3,550 בולים מופיע שם האניה. בקטלוג 2 נספחים. האחד ע"פ שם האניה, ניתנים שם המדינה, מספר קטלוגי וסוג האניה; והשני - ע"פ סוג האניה, ניתנים שם המדינה

## נטי שטיין ז"ל 1924-2001



נטי שטיין ז"ל נולד ברומניה בשנת 1924. את תקופת השואה עבר כנער וכעלם צעיר במחנות עבודה ושרד את מלחמת העולם השנייה. אחר המלחמה התגייס נטי לצבא הרומני וסיים את שירותו כרב סרן. תוך כדי שירותו הצבאי החל את לימודי ההנדסה בטכניון וסיים כמהנדס בהצטיינות. לארץ עלה נטי שטיין בשנת 1969 וכאן גם נשא לאשה את רעייתו רחל, אותה הכיר עוד ברומניה. זמן קצר לאחר עלייתו התחיל לעבוד במפעל התעשייה האווירית **אלתא** באשדוד והפך לאחד מהמומחים העיקריים בציפוי מתכות.

אל הבולאות הגיע נטי עוד כילד. במשך כל השנים, עם עליות ומורדות, המשיך בתחביבו ובעיקר ריכז מאמציו באוסף בולי קרן קיימת לישראל והגיע לאוסף נכבד. בתחילת שנות השמונים נבחר ליו"ר אגודת בולאי אשדוד ודאג לשמור על פעילות האגודה ולהרחיבה. גולת הכותרת של פעילותו הייתה תערוכת בולים שריכז באשדוד בשנת 1996 לכבוד 40 שנים לעיר. בתערוכה השתתפו עשרות מציגים מכל הארץ. כיו"ר הרחיב את הפעילות וקבע מפגש חודשי קבוע של בולאי האיזור יחד עם המועדונים של אשקלון, ראשון לציון, רחובות ומושב האיזור. מפעל חייו בבולאות אליו התמסר במיוחד היה הדרכת נוער בבולאות. עם צאתו לגמלאות לפני כ-12 שנה, ארגן חוגים לבולאות בבתי ספר תיכוניים ובחטיבות הביניים כדי להכשיר דור חדש של בולאים. עשרות בני נוער לקחו חלק בפעילויות אלה ורובם ממשיכים בפעילות עד היום. הכל עשה בהתנדבות, ברוח טובה ובלב חפץ.

יהי זכרו ברוך.

גלעד טרודלר

## פורבולים במוזיאון

מה הקשר בין בולים ותחפשות? את התשובה אפשר היה למצוא ולראות בהפנינג פורים צבעוני ועליז שהתקיים במוזיאון הדואר והבולאות שבמתחם מוזיאון ארץ ישראל. לאירוע, שהתקיים בשיתוף השירות הבולאי, הטלוויזיה החינוכית הישראלית ומוזיאון הדואר והבולאות, הוזמנו הילדים להתחפש בהשראת בולי דינזאורים ומדע בדיוני שהנפיק השירות הבולאי בדצמבר 2000. לבאי ההפנינג חיכתה פעילות מגוונת ומהנה, החל בשולחנות עם אבני לגו לבנייה, עבור לפעילות יוצרת של ציור וצביעה וכלה במספרי סיפורים שהצחיקו את הקטנים עם סיפור המגילה וריתקו את הגדולים יותר עם סיפורים וסרטים בנושא מדע בדיוני.

מבין יותר מ-200 ילדים ומספר דומה של מלווים שנטלו חלק בפעילות, השתתפו רבים בתחרות תחפשות. הזוכים המאושרים קיבלו כפרס אלבום בולים שנתי לשנת 2000 מתנת השירות הבולאי, בובה ומשחקי לגו וגולת הכותרת היתה: הזמנה להשתתף בתוכנית הטלוויזיה האהודה **החדר של חני**, מתנת הטלוויזיה החינוכית הישראלית.

שש כהן

## מועדון חדרה עבר דירה

פעילותו של מועדון בולאי חדרה עברה למתנ"ס גבעת אולגה ומתקיימת מידי יום שלישי בין השעות 16:00-18:00. פרטים נוספים על ההצטרפות והפעולות ניתן לקבל במתנ"ס: 04-6330825, יו"ר החוגמשה מיכאלי: 04-6227467, 052-253595

## חדש בספרייה

**הגיע קטלוג גיבונס של בולי אניות**

Stanley Gibbons Collect Ships On Stamps, Published On January 26, 2001, 22.95 ליש"ט, Paperback

## תערוכה בקרית גת לסיום שנה של חוגי הבולאות

לונדון בראשון לציון, בארגון התאחדות בולאי ישראל ומחלקת החינוך של השירות הבולאי, בשיתוף הנהלת קניון הזהב. בתערוכה הוצגו אוספי בולים לפי נושא, מסגרות הדרכה הכוללים את הבול הראשון בעולם, בולים מכל הצורות, בולים עשויים מזהב, ממתכת, מפלסטיק, מממשי ומעץ, בולים מנגנים ובולים עם ריח, מבחר גדול של בולי ישראל. מנכ"ל רשות הדואר, דן נדיב, ומנהל השירות הבולאי ינון ביילין, השיקו בפתיחת התערוכה את גיליון "בולי חלומות", ארבע חלומות של ארבעה ילדות, שאף השתתפו בטקס-הילה מלכה "לשחות עם דולפינים", רוני שכטר "הלואי והיה לי גור חתולים", דנה סרברניק "אני חולמת להיות וטרנירית", אייר שטיימן "אני רוצה לעוף בכדור פורח". הבולים האלה מונצחים בגליונות מזכרת שהונפקה לכבוד תערוכת הבולים העולמית פילהיפון 2001 ביפן, שנושאה חלומות מכל העולם. בכל ימי התערוכה קויימו סיורים מודרכים, פעילויות לילדים ונוער ושוק של סוחרי בולים. במהלך התערוכה התקיימה תחרות ציורי בולים בחסות קניון הזהב ובסימומה הוענקו פרסים לזוכים, מתנת הקניון.

החדשים, איזו סידרה יש לו וירוף לקטלוג כדי לגלות עוד משהו על בול חדש או ישן", כותב עדי טרובק במקומון **מה נשמע**. פרויקט חוגי הבולאות לנוער בדרום נערך ע"י ההתאחדות, בשיתוף השירות הבולאי ועיריית קרית גת. השנה השתתפו בחוגים 217 בני נוער, היקף שהפתיע את ההורים והמורים. הורים רבים פנו למנהלי בתי הספר וסיפרו כמה הם שמחים לבלות שעות משותפות רבות עם הילדים ולעבוד יחד על אלבום הבולים. לפרויקט נתמו במיוחד יגאל נתנאל חבר הנהלת ההתאחדות ואראלה נחילאלי מנהלת ביה"ס. חוגי הבולאות משולבים בבתי ספר בארץ במסגרת חוגי העשרה.

תערוכת הבולים נשאה את הכותרת **קרית גת 2001** ובטקס הפתיחה בירכו אלברט ארז - ראש העיר קרית גת, ינון ביילין - מנהל השירות הבולאי. במסגרת התערוכה נערכו סיורים מודרכים למבקרים הרבים.

### בול של זהב-תערוכת בולים בקניון הזהב, ראש"צ

תערוכת בולים **בול של זהב 2001** התקיימה בימים ראשון עד חמישי, 22-26 ביולי 2001, בקניון הזהב, ברחבת שער



מראות התערוכה בקרית-גת.



בתמונה: (מימין לשמאל) מישל קישקה, קריקטוריסט שהופיע באירוע הפתיחה; שוש כהן, מנהלת מחלקת החינוך של השירות הבולאי; ינון ביילין, מנהל השירות הבולאי; דן נדיב, מנכ"ל רשות הדואר הילה מלכה, רוני שכטר ודנה סרברניק, שלוש מארבע "בעלות החלומות", ומנכ"ל קניון הזהב ראש"צ.

ב-21 ביוני נפתחה בקרית גת תערוכת בולים לציון סיום השנה של חוגי הבולאות לנוער באיזור הדרום. התערוכה נערכה באולם **אשכול פיס** בעיר ועוררה ענין רב בקרב הנוער במקום.

"מי היה מאמין שבדור האינטרנט והמחשב, כשכולם אוהבים יותר פוגים, טלוויזיה וגירויים מהירים, ישב ילד בשעת אחרי צהרים ויחקור בסקרנות אין קץ את הבולים

ללא מחשבה על טעם הילדים, לא סופקה כמעט לבתי הדואר ועקב הערך הנקוב הנמוך מדי-לא יכול לזכות בשימוש דוארי משמעותי. תכנון הערך הנקוב, הנושאים, העיצובים ומדיניות האספקה של בולי הזיכרון לשימוש דואר-הם רק חלק מהנושאים שהשירות הבולאי חייב לשקול מחדש, אם הוא רוצה לקדם את בולאות הנוער.

זה 4 שנים שאנו מארגנים חוגי בולאות נסיוניים בספריות עירוניות (בת-ים, חולון), בשיתוף עם עיריות, לילדים מחוננים (חולון), במתנ"סים ובבתי ספר (שכונת התקווה ובתי ספר בשכונת יד-אליהו בת"א). בכולם זכינו להצלחה, למרות קשיים רבים. חוסר במדריכים מתאימים הוא קושי בולט. במשך הזמן פיתח משה רימר, האחראי על תחום הנוער בהתאחדות, שתי חוברות הדרכה ותצוגת הדרכה. סטודנטיות ומורות, בעלות ניסיון בהדרכת נוער, הוכשרו בהתאחדות במשך

3 ימים מרוכזים, במספר מחזוריים. הקרן לעידוד הבולאות הקציבה כספים שאיפשרו לנו בשנת הלימודים הקודמת לפתוח 14 חוגים בקרית גת ובמושבים שבסביבתה.

אך הפרויקט לא היה זוכה להצלחה העצומה שלה זכה הפעם ללא ה"משוגעת לדבר" - דלית נקש. דלית סחפה את כל סביבת קרית גת בהתלהבות לפרויקט. לשנת תשס"ב מתוכנן כבר לכלול 500 ילדים בחוגים בקרית גת, ראשל"צ ועוד. יש כיום מספר מדריכות מוכשרות ונלהבות הצפויות ללכת בדרכה של דלית. הגורם האנושי הוא גורם המפתח להצלחה. התלהבות ומסירות של מדריכות, נכונות מתנדבים רבים מבין חברי ההתאחדות לתרום למאמץ ועשייה למען פיתוח בולאות הנוער, פעילות נמרצת של שוש כהן ממחלקת חינוך ונוער של השירות הבולאי ותמיכת כל הנהלת השירות הבולאי, עשויים לשנות ללא היכר את

תמונת בולאות הנוער בישראל. בהזדמנות זאת מבקשת התאחדות בולאי ישראל להביע תודה לתורמים הרבים של בולים לנוער מקרב חברי ההתאחדות ולמנהל השירות הבולאי על תרומת חומר בולאי רב, לצורכי מתנות לילדים מצטיינים. מאחר שכל ילד מקבל 1000 בולים שונים (נוסף לציוד, חוברות הדרכה, קטלוג, מניו לשבל ועוד), חשוב שבולי ישראל יגיעו לילדים לא פחות מבולים צבעוניים מארצות זרות. לשם כך, במשך תקופה קצרה, אנו נרכוש עבור החוגים בולים ישראלים זולים. החוגים הם בתשלום, וכל ההכנסות מיועדות להעשיר איכותית את מה מסופק לילדים, בעיקר בתחום בולי ישראל.

התאחדות בולאי ישראל מבקשת הצעות מכירה של בולי ישראל בכמויות, עבור חוגי הנוער. הנפקות אחרי 1952, לא חתום או חתום, עם או בלי שבלים, בכמויות עד ל-1000 עותקים מכל בול.

**זודיאק סטמפס בע"מ ZODIAC STAMPS Ltd.**

**מכירות - AUCTIONS**

**פתוחה לקהל (פעמיים בשנה - אביב וסתיו)**

**מבחר מכל העולם ומהארץ כל הנושאים**

**החברה הותיקה בישראל - מקום מרווח**

ברחוב הס 11, תל-אביב, ת.ד. 4895 טל' 03-5284931, פקס 03-6291395

# דובוש, הוא יורם כהן, ואוסף בולי הילדים שלו.

## אני לא אספן. אני בולאי.

שאלו פעם את דובוש - האם מרים מחזיקה את ישו בנה, בידה השמאלית או הימנית? דובוש לא התעצל, בחן את 2,000 בולי מריה-ישו שברשותו והשיב: ברוב הבולים ישו נמצא בצד שמאל של אמו. והוא מסביר: כשתינוק מוחזק בידה השמאלית של אמו, ידה הימנית פנויה לטפל בו וחוץ מזה, הצמדת הראש אל לב אמו מרגיעה אותו.

מאת שבתי רביב

תשובות מפורטות תקבל מדובוש בכל נושא הקשור בילדים, בסיפורים ואגדות, במשחקים, באירועים שבהם יש ילדים, בתנועות-נוער, בילדים מפורסמים ועוד, בתנאי שכל אלה מופיעים על בולים. האוסף שלו בנושאים אלה מקיף כיום 30 אלף בולים פלוס אלפי פריטים דוראיים אחרים כגון מעטפות, גלויות, גליונות זיכרון ועוד.

### החלטה אסטרטגית

זהו דובוש, ששמו בישראל יורם כהן. אבל אם תגיע במקרה לקיבוץ כפר עזה ותשאל על יורם כהן קרוב לוודאי שהתשובה תהיה: "אין אצלנו אחד כזה". את אהבת התחביב ירש דובוש מאביו ז"ל, שהיה מדען-מיקרוביולוג ואסף בולים גם הוא. כבר בגיל 6 החל דובוש אוסף בולים. הוא נולד בשנת 1944 בירושלים, אח"כ עברה המשפחה לקרית ענבים, לשכונת בורוכוב ובהגיעו לכיתה ו' העתיקה המשפחה מגוריה לרחובות. הסיבה-השינויים במקום העבודה של האב, פרופ' אלכסנדר (לשק) כהן במכון הביולוגי, שעבר מתל אביב לנס-ציונה. ברחובות סיים דובוש את ביה"ס העל-יסודי, וכחבר בתנועת הנוער העובד והלומד התגייס ב-1963 לנח"ל. הגרעין שלו שירת כמחלקת נח"ל באפיקים, אח"כ בגרופית שבערבה ולבסוף הגיע לכפר עזה, בו דובוש חבר כבר 37 שנים. דובוש נשוי לאביטל, בת גבעת חיים איחוד ולזוג ארבעה ילדים ו-2 נכדים.



1  
2  
3  
4  
5

למעשה, בשנים שעברו מאז סיום ביה"ס ועד להשתקעות בכפר-עזה התרחק דובוש מתחביב הבולאות. כשנתמנה לתפקיד הקשה, גוזל הזמן והכוחות, של מזכיר הקיבוץ, חיפש עיסוק שירפה את שריריו ועצביו. ואז חזר לאהבת ילדותו-הבולים. העובדה שהיה אב לילדים חידדה את נושא ההתעניינות-ילדים, על כל המשתמע מכך. אחת ההחלטות "האסטרטגיות" שקיבל היתה לאסוף בולים ע"י החלפות ולא ע"י רכישות ולא דרך מכירות פומביות. בדיעבד, הוא מוכן להודות שזו היתה החלטה שגויה, כי למרות שבידו 60 אלבומים בנושאים השונים, החומר ברובו המכריע הוא משני באיכותו ברמת התערוכה ואין בו פריטים נדירים. כי נדירות פירושה כסף. בכל זאת, האוסף שלו מיוחד במינו ודובוש גאה בו. "אני לא אספן, אני בולאי עם אלמנט של מחקר", הוא אומר. ואכן, בשקדנות ובחריצות אסף פריטי מידע רבים שהוסיפו עומק מחקרי לבולים שונים שאסף. דובוש אינו מסתפק באיסוף לגופו אלא עוסק רבות בהנחלת האהבה לבול, הבנת בול, סקרנות בסיפור שמאחורי הבול-לבני הנוער.

### גורם מדרבן

עד לפני כשנה, הדרך חוגי ילדים ונוער, בנושאי בולאות, בבית הספר האזורי שער הנגב. בביה"ס הזה הוא טיפח מערכת

1. ילדים אוספים בולים - גרמניה המזרחית
2. אספים צעירים - רומניה
3. סבא אליעזר מושך בגזר - בגישה הבולוגית
4. בול HEALTH מניו-זילנד, שעליו העריך עם ערך מוסף, המהווה תרומה למחנות קיץ לילדים. בולים כאלה כבר מונפקים זה 70 שנה.
5. בול שהונפק בחוף השנהב בהוקרה ליוניציף - ארגון האו"ם למען רווחת ילדים בעולם.
6. חלק מגליונות מוכרת שהונפקה על ידי דואר הולנד. בבולים מופיעים העריך והערך המוסף, תרומה לארגוני טיפול ברווחת ילדים. בבולים-ציווי ילדים. בולים כאלה מונפקים בהולנד מאז 1924.



6



7. ילדים עם חיות מחמד-גרנדה
8. בול שהונפק בברית המועצות ב-1936 לכבוד "הפניורים" חניכי תנועות הנוער הקומוניסטיות. שם הילדה - א.א. חלמסקייה, שצולמה בלנינגרד בהיותה בכתה ו'. כיום, היא רופאה בעיר סרטוב.
9. משחקי ילדים - ויטנם.
10. ילדה יהודית על בול של לוקסמבורג שהונפק ב-1950, במסגרת סדרת בולים בנושא יתומי מלחמת העולם השנייה. בבול - תמונתה של רובי לי לוארי, שהופיעה קודם לכן ב-1947, בכרזה של המגבית היהודית המאוחדת. חייל לוקסמבורגי מצא את התמונה במגזין אמריקני, שילב אותה בבול שיעיצב לתחרות איסוף בולים בנושא-עזרה ליתומי המלחמה. החייל זכה בפרס ראשון. בינתיים קמו עוררין שטענו שהילדה, שמה סוזאן אגנוי והיא גרה בניו-יורק. דובוש לא הצליח לפענח את התעלומה.
11. נשיא צ'כובסקיה, תומאס מסריק, מופיע על בול משנת 1938, כשהוא מחבק ילדה שהגישה לו פרחים בעת ביקור בכפר צ'כי. בין אספקני יודאיקה ניטש ויכוח אם הילדה אכן יהודיה. לאחרונה התברר ששמה אנה חנקה והיא חיה במישיגן, ארה"ב.
12. בול ישראלי לציון יום הילד הבינלאומי. עיצוב: מרי סינגלר-אליה.

המתארים סיפורי ילדים. בחרתי הפעם מספר בולים שנושאים כיפה אדומה. כל בול כזה הוא חלק מסדרת בולים המתארים סיפורים שונים וביניהם סיפור "כיפה אדומה" (כל הסדרה, בת 4 בולים, מתארת את כיפה אדומה וקורותיה). זהו כמובן רק חלק מבולי כיפה אדומה. את סיפור כיפה אדומה כתב שרל פרו הצרפתי."

## יש לו חניבי

הקטע הבא לקוח מהמדור **יש תחביב** שפרסם דובוש בעתון **במעלה**, בטאון תנועת הנוער העובד והלומד (פברואר 1980).

## בולי תנועות נוער בעולם

הפעם ברצוני לספר על בולי תנועות נוער סוציאליסטיות, המשותף לכל הבולים-בנים ובנות עונדי עניבות. לו היה **במעלה** מודפס בצבע, יכולתם לראות, שהעניבות הן בצבעים שונים: רובן אדומות, וחלקן כחולות, ירוקות וחומות. אלו הן, כנראה, דרגות שונות לפי הגיל והפעילות. אלפי בולי צופים, שראו אור, מהווים חלק נכבד מנושא זה, ולכן אתיחס אליהם בנפרד בהזדמנות אחרת. כמעט כל הארצות המנפיקות בולים אלה הן מהגוש הקומוניסטי. במרבית המקומות החניכים נקראים "חלוצים" - פניורים-ואנו רואים אותם עוסקים בכל: פעילות צופית, פעילות מועדונית, הדרכה, חוגים של מדע, מוסיקה וגידול בעלי חיים, לימודים, עזרה למשפחה ולקהילה

והרבה פעילות ספורטיבית. כולם נראים תמיד שמחים וגאים על חברותם בתנועת הנוער. תמונה החוזרת על עצמה היא ההשתתפות בטקסים עם הרבה סמליות - חצוצרות, תופים, דגלים, מצעדים ועצרות. לי עצמי יש למעלה מ-500 בולי נוער עונדי עניבות (לבד מבולי צופים, כאמור) ויש עוד רבים".

למידה בעזרת מחשב כשהבול הוא נקודת המוצא, גורם מדרון, גורם מסקן לידיעה רחבה יותר של הנושא שהבול מייצג. למשל - בול על הנגב משמש נקודת מוצא להבנת הנגב על כל היבטיו, דרך חיפוש חומר באינטרנט.

בעלון כפר עזה מתפרסם מידי שבועיים מדור בשם **דובוש-בול**, ובו מובאים בצורה פופולרית נושאים שונים הקשורים בבולים ואשר מכונים לקהל קוראים שאינו אוסף בולים. אחת לשנה הוא מארגן תערוכת בולים בספרייה שבכפר עזה. דובוש חש כיום שהגיע, מבחינת החומר ועומק המחקר, לרמה מקצועית שתאפשר לו, באחד הימים, להשתתף בתערוכת בולים לאומית. הוא אינו פוסל את האפשרות הזו. אי אפשר לסיים שיחה עם דובוש בלי לשאול אותו למקור השם. מסתבר, שדובוש הוא שם ידוע בפולקלור היהודי העממי. שמשון מלצר כתב בלדה בשם **דובוש והבעל שם טוב**. דובוש זה - אלכסיי דובוש - היה שודד הרים באיזור הקרפטים באוקראינה, בנוסח רובין הוד. לגבי אוקראינים רבים הוא משמש גיבור לאומי. אך מעטים יודעים על הקשר היהודי שלו. כשנטה למות, הגיע השודד הנודע לבעש"ט וביקשו שיייע בעדו להגיע לגן עדן. ענה לו הבעש"ט: תגיע אם תתן צדקה לעניים ותהיה 'בן אדם'.

חבריו של דובוש ברחובות, החליטו משום מה להדביק ליום כהן כינוי זה שדבק בו מאז. כדי לרכך את התמונה הוא מוסיף, כי יש בהונגריה עוגה מאד טעימה ששמה דובוש. כששהה גרעין הנח"ל בגרופית, בשנות ה-60, בא לבקרם דוד כהן, מאבות הנוער העובד והלומד. שם פגש שני חיילים שאחד כינויו היה סרול (ורשמית-ישראל קניגסברג) והשני שמו היה דובוש (הוא יורם כהן). דוד כהן היה מוכה תדהמה. מסתבר, שבשעתו כתב מחזה בשם דובוש וסרול, והנה במקום ליסטים הוא פוגש 2 חיילים צעירים, בלב הערבה, נושאים שמות אלה.

## הנה דוגמא ממדורו של

## דובוש בעלון קיבוץ כפר-עזה

"ברצוני לספר במדור קבוע כאן, על בולים מיוחדים ופריטים בולאים הנמצאים באוסף שלי.

אתחיל מהנושא הבולאי אותו אני אוסף: "בולי ילדים". בהרבה ארצות יצאו בולים





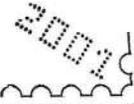
● 2/7/01 העצרת הממלכתית לציון 25 שנה למיבצע יונתן (ירושלים)



● 5/6/01 יום הזיכרון לחללי הנח"ל, התשס"א (פרדס חנה כרכור)



● 17/5/2001 חותמת אירוע לציון יום התקשורת העולמי (אור עקיבא)



ירושלים 2001 - תערוכת בולים בינלאומית לזכר יום העצרת העולמית לזכר יום התקשורת העולמי



● 18/3/2001 חותמת ההופעה גל"ז ירושלים (ירושלים)



● 3/7/01 השקת קרונות דדוקומרים ברכבת ישראל (תל אביב-יפו)



● 7/6/01 יובל לעליית יהודי עירק (ירושלים)



● 23/5/01 חותמת הופעה אתרים היסטוריים - שער הגיא (בית-שמש)



● 17/7/01 חותמת הופעה תנועות הנוער (ת'א-יפו)



● 8/6/01 חותמת מכונה הופעלה בבתי המיון בת"א, מוקדשת להתנדבות (ת'א-יפו)



● 23/5/01 חותמת הופעה גל"ז בלגיקה (רמת-גן)



● 17/7/01 חותמת הופעת גלוינית תערוכת בולים, עולמית - יפן 2001 (ירושלים)



● 12/6/01 שנת היובל לאור עקיבא (אור-עקיבא)



● 18/03/01 פרסומית תערוכת ירושלים 2001



● 18/04/01 חותמת הופעה יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל (פרדס חנה - כרכור)



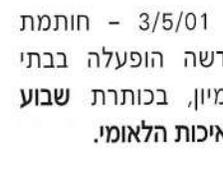
● 17.7.01 חותמת הופעת בולי קרמיקה בצלאל (ת'א-יפו)



● 19/6/01 הכנס השנתי של מגדלי צמחי נוי (תל אביב-יפו)



● 23/5/01 חותמת הופעה היהודים הקראים (אשדוד)



● 13/5/01 מכבי תל אביב אלופת אירופה בכדורסל (תל-אביב)



● 16.7.01 טקס פתיחת המכביה ה-16 (ירושלים)



● 21/6/01 תערוכת הבולים קריית גת 2001 (קריית גת)



● 23/5/01 חותמת הופעה בול גני הבאב (חיפה)

מהמצפן. בתחרות משתתפים נציגים מ-50 ארצות. ספורט הניווט, למרחקים שונים ובתנאי שטח קשים, פופולרי מאד בפינלנד.



#### 4 ציפורים ל-4 העונות

ב-22 במרץ הנפיק דואר שוודיה סדרה של 4 בולים מוקדשים ל-4 ציפורים, כל ציפור אופיינית לאחת מארבע עונות השנה: סקאטה (פיקה-פיקה) - בחורף; אגיטאלוס קאודאטוס (סטיארטוס) - בשלכת הקיץ; גרטרוט (לארוס ארגנטוס) - בסתו; סופסופה (ונלוס-ונלוס) - בקיץ.



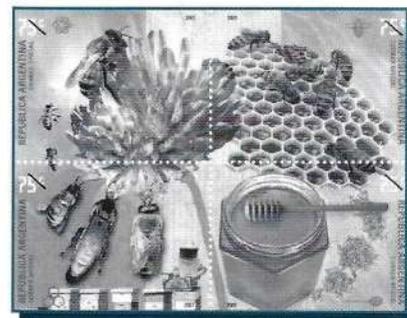
ובלילה, כדי להציל את חייהם של ניצולי תאונות, של חולים ושל אנשים שחייהם תלויים להם מנגד. בול בערך של 0.45 ארו, מוקדש למסוק הצלה.

#### ריבוע או עיגול

לכבוד אליפות העולם בניווט, שנפתחת בסוף יולי בפינלנד, הנפיקה המדינה המארחת בול מיוחד במינו-עיגול בתוך ריבוע, כל אחד מהם מנוקב וניתן לשליפה. המעצב, קן ניקאנדר, הושפע בעבודתו

## הנפקות דבש

ארגנטינה וסלובניה הנפיקו לאחרונה בולים המוקדשים לדבורים ולדבש. בארגנטינה הונפקו הבולים ב-7 באפריל 2001. 4 הבולים שבתמונה מייצגים את התהליך - מהפרח, יניקת הצוף ע"י הדבורים, מכוורת וצנצנת הדבש המוכנה.



גם סלובניה הנפיקה 4 בולים בעריכים שונים, בעוד שהבולים הארגנטינאים הם בערך שווה. גם בבולי סלובניה מוצג התהליך ליצירת דבש.



## לוקסמבורג מצדיעה למצילים



לוקסמבורג הנפיקה לאחרונה סדרת בולים כמחווה למתנדבים ולמקצוענים שמוכנים לסכן את בריאותם ואף את חייהם, ביום



של בול המשורין-1948. ההתאחדות הציגה 20 מסגרות הדרכה ועשרות כיתות באו לקבל הדרכה ליד התצוגות. בעקבות שביעות הרצון מצד הילדים, המורים והנהלות בתי הספר, נוצרו תנאים מתאימים לפתיחת חוגי נוער בולאי בשנת הלימודים הבאה בבתי ספר ומתנ"סים בראשל"צ.

תווית אחת בערך 86.00 ש"ח-EMS לאירופה, ועוד 9 תוויות של 1.20 ש"ח. בכל יום מימי התערוכה הונפקו סרטים שעל התוויות שלהם מוטבעים שמות ימי התערוכה.

### תערוכה לקידום הבולאות בקניון רוטשילד בראשל"צ

בתחילת מאי ארגנו השירות הבולאי והתאחדות בולאי ישראל אירוע לקידום הבולאות בקניון רוטשילד במרכז ראשון-לציון. 5 בתי ספר השתתפו בפרויקט ציור בולים בנושאים הקשורים בחנויות שבקניון ועבודותיהם הוצגו במקום, ליד החנויות המתאימות. בטקס פתיחה מרשים חילקו שר התקשורת וראש העיר ראשל"צ פרסים לציירים הצעירים. המוזיאון לתולדות ראשון לציון הציג פרטי דואר של ראשוני היישוב ואת העיצובים המקוריים

### תוויות ביול (מס"ד) - ירושלים 2001

לכבוד תערוכת הבולים ירושלים 2001, הונפקה תווית ביול מסוג מס"ד (מיחשוב סניפי דואר). התווית סופקה למנויי השירות הבולאי כשהיא מודבקת על מעטפת היום הראשון.

למבקרים בתערוכה נמכרו 2 סרטים המכילים 10 תוויות בערכים המפורטים להלן:

א. סרט במחיר 36.70 ש"ח המכיל את הערכים הבאים בש"ח:  
1,20, 1,30, 1,40, 1,90, 2,30, 2,80, 5.60, 7.20, 6.70, 6.30

ב. סרט במחיר 96.80 ש"ח המכיל את הערכים הבאים:

# MAIL AUCTION

רומנו- בית מכירות בולים בע"מ

סוכן בלעדי LINDNER, אביזרי בולאות ומטבעות,

מכירות לפי הצעות בכתב: יודאיקה, מנדט, מינהלת עם, ישראל, אוספים מהעולם, תאונות אוויר.

פריטים מיוחדים: בולים, מכתבים, גלויות, מסמכים, שטרות ישראל ומטבעות.

**היכונו למכירה מס' 9, נובמבר-דצמבר 2001**

מעוניין בחומר בולאי איכותי ומיוחד, בנושאים הנ"ל.

דיזנגוף סנטר 50

ת"ד 23274 תל - אביב 61231

טלפון. פקס 03-5282790, טלפון 03-5250119

E-mail: romano@stampcircuit.com

http://www.romano.stampcircuit.com





## ד"ר ואלך מכירות פומביות DR. WALLACH PUBLIC AUCTIONS

### קניה, מכירה והערכת בולים מקצועית

עולם, מוקדמים, מנדט, קק"ל, שואה, יודאיקה, ישראל, שטרות ומטבעות, בולים, מטפות, תולדות הדואר

### המומחיות שלנו:

בולים מן המניין, קלונדורף, בולי הכנסה, הסכסוך הישראלי-ערבי, יהודה-שומרון ועזה, הרשות הפלשתינאית

דרך יבנה 17, ת.ד. 1414 רחובות 76113  
טלפון: 08-9461010 פקס: 08-9464946  
דואר:אלקטרוני: [dwallach@netvision.net.il](mailto:dwallach@netvision.net.il)

## רומניה: בול לכבודו של אספן ישראלי

מספר אישים ישראלים הופיעו בבולי דואר בעולם לרגל אירועים חשובים, אבל לראשונה הופיע בול דואר לכבוד אספן בולים ישראלי. מדובר במרקו מרטין, סוחר הבולים התל-אביבי הוותיק, יוצא רומניה, שופט בולאי ומומחה בעל שם עולמי לבולי רומניה הקלאסיים. דיוקנו לצד בול דיוקן מודפס באיגרת.



ROTONDA FILATELISTILOR DE SEAMA



Av. MARCO MARTIN (Israel)  
Născut la 01.10.1911 la București. Membru de juru F.I.P. și expert pentru România, Levant și Israel în cadrul Asociației Internaționale a Expertilor Filatelici, membru în mai multe Comisi F.I.P.



Destinatar: ELI WEBER  
ISRAEL PHILATELIC FEDERATION  
POBox 4523  
IL 61045 TEL AVIV

ISRAEL  
Codul Localitatea  
61045 TEL AVIV

## מבצע מהפכני לחברי התאחדות בולאי ישראל ובני משפחותיהם

חברים יקרים, התאחדות בולאי ישראל, בשיתוף מוקד קשב לב חושבים עליכם וממליצים לכם להצטרף כמנויים למוקד קשב לב תמורת דמי מנוי מוזלים.

התוכנית המיוחדת לחברי התאחדות בולאי ישראל כוללת:

- מוקד רפואי המאוייץ ע"י צוות רפואי מלא 24 שעות ביממה, 365 יום בשנה בפיקוח מקצועי של רופאים מומחים בכירים.
- פתיחת תיק רפואי ממוחשב - כלקוח של מוקד קשב לב אנו ניפתח עבורך תיק רפואי ממוחשב שיייע במתן טיפול רפואי בעת הצורך.
- יעוץ רפואי - רופאי המוקד עומדים לרשותך וישמחו לתת עצה בכל שאלה רפואית ולעזור ככל האפשר.
- מערכת סיוע אלקטרונית (לחצן מצוקה) - יצירת קשר דיבור דו כיווני בין בית הלקוח לבין מצוות הרפואי.
- הזנקת אמבולנסים או ניידות טיפול נמרץ המאוישות ע"י צוות רפואי מלא ברשות רופא.
- קרדיו פון - מכשיר קרדיו פון משוכלל המאפשר בדיקת אק"ג באמצעות הטלפון ופענוח ע"י רופא המוקד.
- הזנקת ניידות משטרה ומכבי אש.
- מעקב ממוחשב אחר ערכי לחץ דם.
- הפניית רופא לחדר מיון שתשלח בפקס ותיכלול נתונים רפואיים, כולל פענוח אק"ג: כאשר אתם מגיעים לחדר המיון הצוות הרפואי מעודכן, הפניית הרופא מחכה, השירות פוטר מתשלום אגרת מיון).
- תעודת זהות בריאותית - כמנוי של מוקד קשב לב, ננפיק עבורך תעודת זהות רפואית שתסייע במתן טיפול רפואי נכון בשעת הצורך.
- שירות יחודי \*6699 המאפשר לך להיות בקשר עם המוקד הרפואי באמצעות הסלולר גם מחוץ לבית.



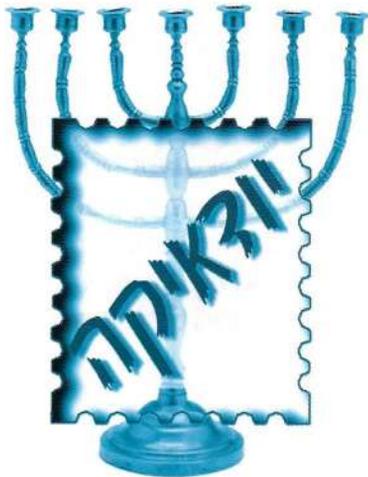
### כהטבה מיוחדת לחברים:

לחצן המצוקה ומכשיר הקרדיופון ינתנו חינם  
הנחה מיוחדת של 20% למציג מודעה זו



לפרטים על שרותי מוקד קשב לב:  
101-700-700-1 \*6699 מהסלולר

# רומנים-מספקי היודאיקה הפעילים



אלה מיני פריטים שנועדו לאלבומי יודאיקה. נראה לנו שהרומנים הגזימו הפעם.

## בהונגריה - יום ירושלים ובפולין - שבוע תרבות יהודית

בהונגריה הוטבעה לאחרונה חותמת אירוע מיוחדת לכבוד יום ירושלים, הכמעט מסורתי שם. חותמת אחרת, עם מנורת ישראל. הוטבעה לציון שבוע תרבות ישראל. גם דואר פולין הקדיש חותמת אירוע מיוחדת לציון שבוע תרבות ישראל וגם בה מופיעה מנורת ישראל.



## באיטליה - 3 חותמות לזכר השואה

תערוכה נודדת, בכמה ערי איטליה, מתוך אוספו הגדול של ג'אן פרנקו מוסקאטי, בנושא השואה, צוינה שם ב-3 חותמות דואר שונות.

מי שמתמיהה אותנו באחרונה, היא רומניה, שכל הנפקה בולאיות בנושא יהודי ישראל מנוצלת אצלה ב"גדול". התופעה התחילה בתערוכת הבולים המשותפת של רומניה וישראל, כשלכל יום תערוכה הונפקו יותר מחותמת אחת, חותמות טיסה, איגרות מאוירות ואפילו גיליוניות זיכרון, מיני גליונות ותוויות דמויות בולים בבחינת "סמי אופישל". הסנונית האחרונה שהגיעה אלינו דווקא הסבה לנו כבוד רב. מדובר באיגרת רשמית של דואר רומניה שהוקדשה, עם בול דיוקן, לאספן הישראלי הוותיק, מרקו מרטינ (ראה צילום בגיליון זה).

המנה הרומנית הטריה שסיימה את שנת 2000 הוקדשה לתנועת הספורט היהודית ברומניה הגיבור, שנסדה ב־1820, בעיר קלוד' (ראה צילום). לציון המאורע הקדיש דואר רומניה חותמת אירוע מיוחדת והיוזמים הוסיפו חותמת קישוט ו-3 דפיות זיכרון עם תעתיקים של "בולי" תנועת הספורט הגיבור. כל אלה באו אחרי הנפקת אפריל 2000 שכללה כתריסר פריטים שונים, שאספני יודאיקה לא סירבו לכלול אותם באוספיהם. ולא הזכרנו את גלויות המירב עם בית הכנסת בקלוד', את הגלויות הרשמיות של דואר רומניה עם תמונת בית הכנסת ועוד.

מאת אריה לין

עדיין יש לא מעט מדינות שמשרדי הדואר שלהן תרמו אך מעט מאוד לאלבומי היודאיקה. לעומתם, יש משרדי דואר שבאופן כמעט קבוע, מספקים לנו פריטי בולאות שונים בנושא יודאיקה. בריה"מ היתה מאז ומתמיד בין אלה שהירבו להנציה אישים יהודים, שבאופן טבעי תרומתם היתה רבה לתרבות הרוסית ולהתפתחותה המדעית.

פולין, למשל, הביאה לבולאות עשרות חותמות אירוע בנושא השואה. מזרח גרמניה לשעבר, הנצחה את האנדרטות שמזכירות את השואה הנוראה במלחמת העולם השנייה. גם בגרמניה המערבית והמאוחדת הופיעו פריטי יודאיקה לא מעטים. כך גם בהונגריה ובמדינות אחרות כגון ארגנטינה, ברזיל ואורוגוואי.

אספני יודאיקה זכו במנות גדולות של בולים במדינות המפיקות בולי דואר בכל שני וחמישי, ומכיוון שתרומת היהודים לתרבות העולם רבה, לכל הדעות, נמצא שאישים יהודים כמו איינשטיין, מנדלסון, מאהלר ואחרים מוזכרים בבולי דואר ובדרך זו או אחרת מוצאים את מקומם באלבומי יודאיקה.



## חותמת בלתי ידועה מגיטו דרוהוביץ

מאת ANDRZEJ BARANOWSKI, 1971

בטופס המוצג בצילום 3, שהחתימו אותו בחותמת שהזכרנו. יתכן שזהו ספח מתוך כתב משלוח והוא שניתן לשולח, כאישור משלוח. בצילום החותמת המוגדל, ניתן לראות שהמדובר בחותמת שהוכנה במקום ייצור חותמות כנראה מגומי. החותמת הוטבעה בצבע סגול. הקוטר החיצוני 36 מ"מ והקוטר הפנימי 23 מ"מ.

\*\*\*

זה המקום לפנות אליכם הקוראים-האספנים, בשאלה האם מוכרת למישהו החותמת הנ"ל. אולי ידוע למישהו על נוהל העברת כספים בגיטאות בכלל ובגיטו דרוהוביץ בפרט.

מערכת **שובל** מפנה את השאלה במיוחד אל הקוראים בישראל, ביניהם יש לבטח גם כאלה שעברו את השואה בגיטאות ואולי אף בגיטו דרוהוביץ. למעוניינים מזכיר שדרוהוביץ היתה עיר תעשייה, בפלך לבוב (היו בה בארות נפט וגז), ב-1940 היו בה כ-33 אלף תושבים, מהם כ-17 אלף יהודים, לאחר שהובאו לגיטו גם יהודים מן הסביבה. רובם ניספו בשואה.

בחותמת שניתן היה להעביר באמצעותה מכתבים, חבילות ודברי ערך. במקרה שלנו הועברו 150 זלוטי ושורה מיוחדת מודפסת מציינת "הסכום". על פי טופס האישור לא ניתן לקבוע מתי הודפס - לפני המלחמה, או אולי בזמן קיום הגיטו. לא צויין מקום הדפוס ולא תאריך ההדפסה, פרט, כאמור, לתאריך המשלוח. כמקובל בטפסים מסוג זה, צויין סעיף "דמי משלוח" ובכתב יד נכתב 2 (גרושים).

בדקנו בתעריפון של דמי הדואר באזורי "גנרל-גוברנמן", שטח כיבושה של מזרח פולין, ומצאנו בדף 2 מס' 6/40 סעיף 20, דמי דואר בסך 2 גרושים עבור מיני טפסים במשלוח, חבילות הצהרות וכדומה-מתוך 1-2 גרושים (צילום 2).

האם בגיטו דרוהוביץ היה אמנם בית דואר? סביר להניח שלא. מן החותמת ניתן להבין שהיתה "ביודנראט" של דרוהוביץ תחת איסוף ZAMMELSJĚŃIĚÓ %ÓTELLE שפעלה במסגרת הדואר הגרמני בשטחי ה"גנרל-גוברנמן". להעברת כסף השתמשו

הספרות הבולאית עשירה במיני פרסומים ומחקרים על דואר השואה, כאלה שהופיעו סמוך למלחמת העולם השנייה וכאלה שהופיעו בעצם ימים אלה. המתעניינים בנושא השואה יודעים על קיומם של ספרים רבים בנושא דואר השואה. מחקרים אחדים מצויים גם בספריה של התאחדות הבולאים שלנו וניתן לציין, בסיפוק, שהנושא נחקר ונסקר ביסודיות הראויה לציין. בכל זאת, מדי-פעם אנו עדים לגילוי זה או אחר של מסמך בולאי, ששופך אור חדש על תופעה מסוימת שיש לה היבט בנושא הבולאי שקשור בשואה. אנו שמחים להביא כאן מאמר חדש שיופיע הקיץ בעיתונות הפולנית ובו דגם חותמת, לכאורה בולאית לכל דבר, מגיטו דרוהוביץ שבגליציה (פולין), שעד כה לא נודע על קיומו של דואר בגיטו זה. כידוע, היו גיטאות רבים שלא היו בהם סידיר דואר כלל. להלן מאמרו של החוקר הפולני, אנדז'י ברנובסקי כפי שיפורסם בקרוב בעתון הבולאי הפולני פילטליסטה בעריכתו של מר ברנובסקי ריינובסקי מוארשה.

א.לין, יו"ר עמותת יודיאקה

ברצוני להציג כאן חותמת דואר בלתי ידועה מגיטו דרוהוביץ, שעד כה לא מצאתי כל עדות לקיומה, בספרות הבולאית הידועה לי (צילום 1). המסמך השמאלי הוא "אישור מסירה", בשפה הפולנית עם תאריך בחותמת - תאריך מ-26 בספטמבר 1942, שמאשר העברת 150 זלוטי למען בעיר טרנופול, כשהוא חתום בחותמת עגולה בנוסח המשייך אותה לחותמת דואר. נוסח החותמת: יודנראט (מועצת היהודים) תחת איסוף מכתבים, חבילות ודברי ערך, דרוהוביץ.

על פי השם באישור המסירה ניתן לשער שמדובר בבן משפחה, שגר בעיר טרנופול. האישור מודפס בשפה הפולנית וחתום

### 2 Przegląd opłat pocztowych

Nr.	Przedmiot	Opłata			
		za przesyłki i t. d. władz niemieckich i ich pracowników		za przesyłki i t. d. nadane przez inne osoby w GOP.	
		Zł.	gr.	Zł.	gr.
1	2	3	4	5	6
20.	Formularze do kartek pocztowych, do pakunków, przekazów pocztowych, deklaracji celnych (pojedyncze formularze) 1 sztuka	-	2	-	2

3

Nr 384

**DOWÓD NADANIA**

na *Paczka pocztowa*

Nr nadawczy *150* waga *150*

na kwotę *150* za pobraniem *150*

nadawca: *A. Kaufeld*

adresat: *Elżbieta Kaufeld*

*Jasny 13 opłata 20*

Uwagi: *Opłata 12*

*A. Kaufeld*

Podpis pracow. przyjm.

**26 SRP. 1942**





1

## 40,000 ש"ח תמורת מעטפה חרוכה

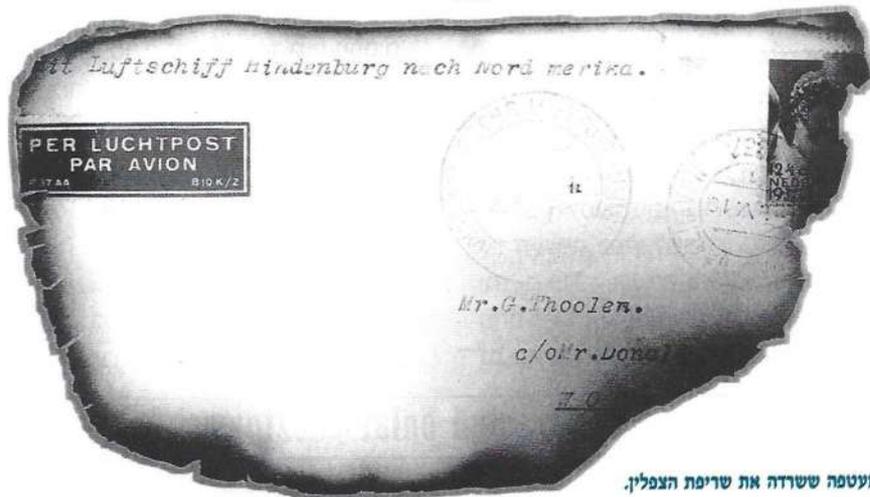
הגז הזה לגרמנים בתקופה המתוחה לפני מלחמת העולם השנייה. כיום ידוע, כי התאונה נגרמה בשל החשמל הסטטי שבבד המיוחד שעטף את הבלון. ניצוץ בשילוב החשמל הסטטי הביא לבעירה הפתאומית של גז המימן.

איסוף מעטפות צפלין הוא פופולרי בקרב אספני דואר אוויר, כי קווי התעופה של ספינות האוויר כיסו את העולם וחותמות מיוחדות של שירות דואר אווירי זה קישטו את המעטפות בשלל ציורים וצבעים.

במכירה פומבית שערכה לאחרונה חברת קוריניפלה בשוויץ, הועמד למכירה חלק מאוסף בולאי נדיר של דואר צפלינים ובו מספר פריטים הקשורים בהתפוצצות הצפלין הינדנבורג בשנת 1937, שאחריה הופסקו לחלוטין טיסות הכלי הזה.

מעטפה חרוכה בקצותיה, שנותרה מהפיצוץ, עטופה בעטיפת ניילון של הדואר האמריקני, עם תווית שהודבקה ע"י דואר ארצות הברית, מאשרת כי המכתב "ניצל" מהתאונה. המעטפה הוצעה למכירה

1759



מעטפה ששרדה את שריפת הצפלין.

אחת מטיסות הצפלין עברה גם מעל לארץ ישראל ואף נזרק ממנה שק דואר ליד שדה

במחיר מוערך של 15,000 פרנק שוויצרי בתוספת עמלה (שהם כ-40,000 ש"ח). רק 164 פריטי דואר שרדו מהתאונה ומכאן מחירים הגבוה. שתי מעטפות דומות נוספות הוצעו גם הן במחיר של 15,000 ו-17,500 פרנק בהתאמה.

במהלך היסטוריה הקצרה של הצפלין הינדנבורג הוא ביצע 63 טיסות שבהן הוביל 3,059 נוסעים ו-8,869 ק"ג דברי דואר. ב-1937 התפוצץ צפלין שמספרו LZ129, בעת הנחיתה בשדה התעופה לייק הרסט ניו ג'רסי, בדרך מאירופה. בתאונה נהרגו 35 נוסעים ואנשי צוות, כולל איש צוות קרקע של שדה התעופה, ו-61 ניצלו. הבלון של ספינת האוויר הזו היה ממולא במימן שכידוע מאוד דליק. אומנם גז הליום היה כבר ידוע ואף מיוצר בלעדית בארצות הברית, אך היא סירבה למכור את



התעופה של רמלה. שירות דואר הצפלינים היה בשימוש בארץ ישראל אם כי הם לא נחתו בארץ. הדואר נשלח אליהם, או התקבל מהם, באמצעות תחנות ביניים. אי אפשר לסיים את הסיפור ללא הנקודה היהודית. הצפלין הומצא ע"י יהודי הונגרי בשם שוורץ, שמכר את ההמצאה לגרף צפלין, וזה האחרון זכה בתהילה. עם סגירת הגיליון נמסר, כי הפריט נמכר ב-75 אלף פרנק שוויצרי.

### בול מתוק

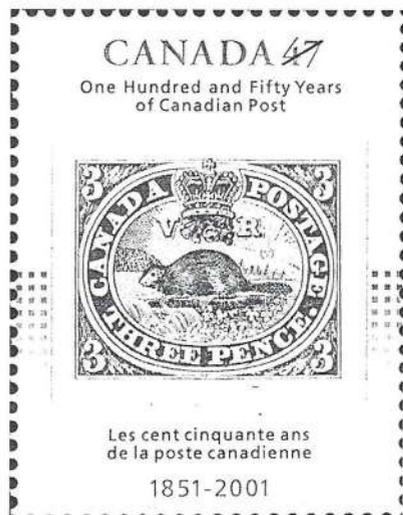
תושבי שוויץ יוכלו מעתה לטעום שוקולד מעל גבי בולים. החידוש הייחודי של הבול



בול השוקולד שוויצרי

1851 הופיע בול יוצא דופן באותה התקופה, בול עם תמונה של בעל החיים הבונה (ביבר-בלועזית). הבונה משמש עד היום סמל לחריצות בלתי נדלית והקנדים גאים בתכונה זו. לי קצת קשה להאמין בכך. וכיוון שחזרתי לאחרונה מביקור בקנדה אני מביא סיפור שמעורר תהיות רבות בנושא. ניסיתי להשיג את הבול החדש, באשנב הדואר הקרוב. כי מה יותר פשוט מלהכנס לבית דואר, לעמוד בתור ולקבל בול למשלוח מכתב בערך של 47 סנט קנדים (בערך כ-30 סנט ארה"ב). שאלתי היכן נמצא הדואר הקרוב והופניתי אל הקניון הגדול איטון בטורונטו. כאן היפנו אותי לקניון הסמוך ב"י ובמשך כחצי שעה שילחו אותי קדימה ואחורה עד שהתברר שהדואר נמצא בחנות כלבו ענקית בקומת מרתף בתוך בית מרקחת! בפניה הרחוקה של החנות עמד פקיד שמכר אגרות פיס, מילא טפסי לוטו ושימש גם פקיד דואר.

הוא הודיע לי בצער- "אין לי הבול הזה", אך בדואר ברחוב אדלייד פינת ויקטוריה, אמצא אותו. המרחק הוא 15 דקות בהליכה מהירה. התוצאה-גם שם לא נמצא הבול, כי אזל. מדוע? כי היה ביקוש גדול. בקיצור, הם מציעים לי ללכת לבית הדואר הראשון בטורונטו, באותו רחוב, במספר



150 שנה לבול הראשון של קנדה

260. "זה רק שני בלוקים מכאן ושם לבטח תקבל את הבול" הבטיחו לי. שוב הלכתי והפעם היו אלה 20 דקות מלאות. הגעתי למקום שבו מתנוסס בחוף דגל קנדה, סימן

בולים לציון 100 שנה להולדתו של הסופר השוודי הנודע איבר לו-יוהנסון. בבול האחד נראה הסופר על רקע ביתו בשטוקהולם. בבול השני נראה הסופר על רקע משאית עמוסה מטלטלין של פועלים חקלאים שוודים (1945).

משפחתו של לו יובנסון נמנתה עם מעמד הפועלים החקלאים קשי-היום. הוא לא המשיך במסורת עבודת הכפיים של משפחתו ונטה ללימודים וקריאה. ב-1927 פורסם ספר המסעות הראשון שלו בשם **חייו של נווד בצרפת**. את פריצת הדרך למוניטין עשה ב-1933 עם פרסום ספרו **לילה טוב אדמה**, המתאר את חייהם הקשים של עובד האדמה. רבים מייחסים ללו-יוהנסון ולסופרים אחרים, את ביטול מעמד הפועלים החקלאים השכירים, שנעשה ע"פ חוק בשוודיה בשנים 1944-45.

ב-1948 החל מתעניין בנושא הטיפול בקשישים ותקף את מצבם הירוד של בתי האבות באותה עת. ספריו האחרונים, שפורסמו בשנים 1978-1985 היו ספרי זכרונותיו.

ב-10 באפריל 1990 נפטר בביתו, בשטוקהולם.

צלמי הבול הראשון הם מוריץ אדסטרם וגרן אדן ואילו הבול השני מבוסס על תחריט עץ של סבנולוב אהרן, ע"פ צילום של גונר לונדי. הבולים מיועדים למכתבים בפנים המדינה.

### מחפשים את הבול הקנדי

מאת ד"ר חיים גלאון

השנה חוגגת קנדה מלאות 150 שנה להופעתו של הבול הראשון במדינה. בשנת



השוויצרי החדש הוא בכך, כי מי שיעביר את האצבעות על גבי הבולים יוכל לחוש בריח המתוק של השוקולד.

דואר שוויץ מפיק את הבול כמחווה לאיגוד השוקולד של שוויץ במלאת לו 100 שנים.

ב-1 ביולי 1901 חברו יחדיו 16 יצרני שוקולד שוויצרים והקימו את איגוד השוקולד של שוויץ, במטרה להגן על האינטרסים המשותפים שלהם. ב-1916 הפך האיגוד ל**לשכה המאוחדת של יצרני השוקולד בשוויץ**. במקביל, הופעלה **אמנת השוקולד השוויצרי**, שהכילה נושאים כגון שיווק, נוהלי עסקים ועוד. האמנה בוטלה ב-1994.

בין השנים 1939-1946, 36 יצרני השוקולד בשוויץ הפעילו איחוד כללי. לאחר תום מלחמת העולם השנייה, הוקמה התאחדות **שוקוסוויס** כארגון גג של יצרנים. כיום חברים בו 15 יצרנים ויבואנים של חומרי גלם לתעשייה זו.

התאחדות הזו מחויבת לדאוג לתחרות הוגנת בין היצרנים, ומייצגת אותם כלפי השלטונות, האיגודים המקצועיים והציבור. ההתאחדות מטפחת את התדמית של השוקולד השוויצרי רב המוניטין. כן היא עוסקת בבעיות של חוקי עבודה, בטיחות במפעלים, סחר חוץ, הדרכה ועוד. ההתאחדות מספקת לחבריה שירותי סיוע וניהול עסק חוקי, חוקי מזון, סוגיות משפטיות ומומחיות מקצועית.

### שוודיה מכבדת

### סופר ידוע - בשני בולים

ב-17 במאי החולף הנפיק דואר שוודיה 2



2 הבולים השוודיים לזכרו של לו - יוהנסון.

## נערכה תערוכת הבולים העולמית בלג'יקה 2001

באחד במרס 1501 התחיל פרנסוא דה טסיס לשמש מפקד ומנהל הדואר של פיליפ היפה, מלך ספרד.

בתפקידו זה דה טסיס שלט בזכויות העברת הדואר בין אוסטריה, ארצות השפלה, ספרד ומושבותיה, צרפת ואיטליה. בריסל היתה מרכז השליטה של רשות דואר זאת. עד אז הועבר הדואר בין ארצות אירופה מידי פעם, לא בשיטותיות, ללא ביטחון, בדרכים ואמצעים שונים. דה טסיס אירגן שירות דואר סדיר בין בריסל ואינסברוק (אוסטריה) תוך 5 וחצי יום בקיץ ו-6 וחצי יום בחורף. הדואר בין בריסל לפרזיז הועבר תוך 58 שעות. לטולדו במשך 12 יום, ו-14 יום לגרנדה שבספרד. כך נוסד מונופול הדואר הראשון באירופה, שהלך והתפתח מאוחר יותר.

תערוכת בלג'יקה 2001 באה לציין 500 שנה לאירוע זה, ונפתחה ב-15 ביוני 2001, באולמי הייזל בבריסל (HAZEL HALLS) כמו גם אצלנו, היתה בתערוכה זו הנפקה של "בול אישי" והוצגו 3,500 מסגרות בכל ענפי התחרות הבולאית,

כולל "מדור פתוח" ומדור "אלוף האלופים". יותר מ-70 סוחרי בולים הציעו את מרכולתם, נוסף לסוכנים של שירותים בולאיים מ-130 מדינות בולים. גילוינית זיכרון וקונטרס הונפקו בכל אחד מימי התערוכה.

## תוצאות המשתתפים הישראלים בתערוכת בלג'יקה 2001

איתמר קרפובסקי - ארץ הקודש שירותי דואר מוקדמים עד 1918 - זהב גדול עם פרס 96 נק'  
עודד אלישר - טיסות ראשונות לאיזור הארקטי - זהב עם פרס 96 נק'  
יהודה קליינר - האיים האיונים - זהב 93 נק'  
חכמי יוסף - ירדן-הדפסי רכב - זהב 92 נק'  
שטרן שלמה - בולי ר.ס.פ.ס.ר רכב - מוזהב גדול 89 נק'  
הדי פייל - נסיכויות הדנובה - מוזהב גדול 88 נק'  
שטיר יוסף (ספרות) - קטלוג בייל - 3 כרכים - מוזהב גדול 87 נק'  
בורשטיין משה - בלגיה הקלאסית - מוזהב



חותמת קישוט בדוכן השירות הבולאי הישראלי בבלג'יקה

סמל תערוכת בלג'יקה 2001



פרנסוא דה טסיס מלך ספרד, פיליפ היפה



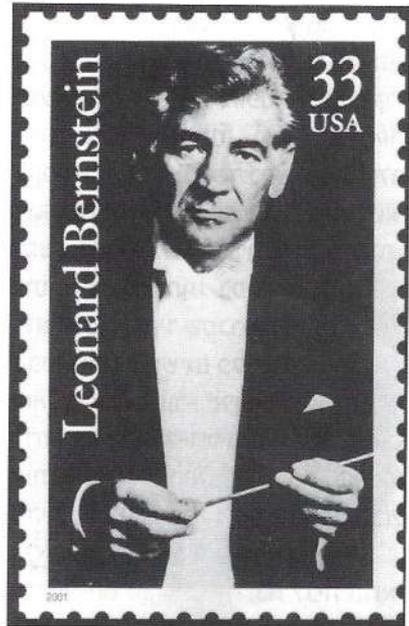
שני בולים שהונפקו במשותף עם מרוקו.



אמנות - בקונטרס מיוחד

לאתר היסטורי בית דואר שנוסד ב-1833. בחדר קטנטן, אולי שלושה על שלושה מטרים, היה דלפק ומאחוריו פקיד נחמד. אבל שוב, אין לו הבול. מה עושים? תכתוב למנהל הדואר ותבקש אותו.

איפה פה העוקץ? כשיצאתי לאותו רחוב ראיתי חנות בולים גדולה ובפנים מלאי עצום של קטלוגים, אלבומים ובולים. האם יש להם הבול? כן, אבל יש להם את בול הבונה



בול ברנשטיין

המקורי משנת 1851. באיזה מצב אני מבקש אותו. מצב טוב. בסדר, המחיר 5,000 דולר קנדי לבול חתום. לא קניתי את הבול המקורי ויצאתי לרחוב תוהה מה קרה לקנדים ולבולים שלהם? הרי יש להם בולים יפים, מדוע אי אפשר לרכוש אותם בדואר? ואם אוזל המלאי מדוע לא מזמינים חדשים? למה מטרטרים את התייר מדואר לדואר? חזרתי למלון עייף מטיוול בבתי דואר של טורונטו. כך ביליתי כמעט בוקר שלם לפני הטיסה ארצה וחזרתי בלי הבול, אבל עמוס בחוויה מעניינת.

## מחווה לליאונרד ברנשטיין

בתחילת יולי 2001 הנפיק דואר ארה"ב בול לכבודו של המלחין והמנצח ליאונרד ברנשטיין. בבול, בערך של 33 סנט, נראה ברנשטיין בלבוש מנצח ובידו שרביט הניצוח.

ממלכת דנמרק, מרגרטה השנייה. יעקב וידס, סגן מנהל השירות הבולאי מסר, כי במהלך הפגישה הוחלפו מתנות; המלכה העניקה לשגריר היוצא תמונה חתומה שלה, והשגריר העניק למלכה את הבולים והמעטפה שהונפקו ע"י השירות הבולאי בישראל במלאת 125 שנים להולדתו של הסופר הדני הנודע הנס כריסטיאן אנדרסן, בעיצובו המיוחד של שמוליק כ"ץ מקיבוץ געתון.

אין זו הפעם הראשונה שבה השתמש השגריר אלדן בבולי אנדרסן. בעבר הוא דיווח על הצלחה רבה שהבולים האלה זכו לה בקרב אנשי מימשל בדנמרק. יש לציין, כי בולי אנדרסן זכו להצלחה גם בארץ ונבחרו במישאל ארצי כאחת משלוש סדרות הבולים היפים ביותר לשנת 2000 בארץ.



חמשת בולי האגדות של דרום אפריקה

### מצאנו באינטרנט למה לאסוף בולים קלאסיים?

העיתון הבולאי האמריקני לינס התחיל לפרסם ב-1970 אינדקס מחירי בולים אמריקנים, המתבסס על דיגום השוק, בשיטות מקובלות ודומות לפיתוח האינדקסים לבורסות שונות. להלן ריכוז נתוני האינדקס ל-30 השנים האחרונות:

המאה ה-20	המאה ה-19	אינדקס בולי
100	100	בסיס 1970
957	867	שיא השוק 1981
386	439	השפל 1991
540	803	סוף 2000
40%	83%	גידול מאז 1991

המסקנה מנתונים אלה היא כי בולים קלאסיים, גם בזמנים של שפל, מחירים יורד פחות מאשר של הבולים המודרניים. בעת עליה, עולים המחירים של הבולים הקלאסיים מהר יותר.

האינדקס מבוסס על מדגם של בולים אמריקנים, אך מגמת שינוי המחירים של כל בולי העולם בוודאי דומה למגמה שלעיל: עליה מטאורית וספקולטיבית של מחירי הבולים מ-1970 עד 1981, שפל במשך עשור שלם, והתאוששות בעשור האחרון.

נמכרה במכירה פומבית ב-75 אלף דולר. לאחרונה שוב הועמד למכירה פומבית פריט נדיר מהאניה הטראגית. מדובר בגלוית דואר שגם היא נשלחה מהטיטאניק בתאריך הנ"ל ומומחים העריכו את שוויה ב-10 אלפים דולר. את הגלויה שלח נוסע בשם פרסי ביילי, שנספה באסון, והיא מוענה למר ב. פיקהלט באנגליה.

### ליבריה מכבדת אישים זרים

ב-16 באפריל החולף הנפיק דואר ליבריה בול לזכרו של פייר טרודו, מי ששימש ראש ממשלת קנדה בשנים 1968-79 ו-1980-84. טרודו נפטר ב-28 בספטמבר 2000 בגיל 80. ליבריה הקדימה בכך את צרפת, שעמדה להנפיק גם הוא בול לכבודו של טרודו ב-1 ביולי 2001. למרות הקשיים והתלאות בליבריה, היא מפגינה פרויות דוקא בתחום הבולים. ב-16 בנובמבר 2000 הונפקו בה 191 (!) בולים עם דיוקניהם, בין השאר, של ביל קלינטון, ועוד נשיאים ומלכים רבים מכל רחבי תבל.

### הצלחה לבולי אנדרסן הישראלים אצל מלכת דנמרק

עם סיום כהונתו, נפרד שגריר ישראל בדנמרק, יצחק אלדן בלווית רעייתו, בתחילת יולי

גדול 83 נק' מיכאלי משה - הצלב האדום - מזהב 83 נק' אליעזר גלסמן - מוזמביק - מזהב 82 נק'

### אגדות דרום אפריקה - ראשונה בבולים

לראשונה בתולדותיו, הנפיק דואר דרום אפריקה, ב-24 בינואר 2001, סדרת בולים מוקדשת לאגדות ולסיפורי ניסים ומיסתורין, שעמי מדינה זה התברכו בהם. הסידרה מכילה 5 בולים, המציניים 5 סיפורי אגדה נודעים בעריכים של 1.30, 1.50, 2.20, 2.30 ו-6.30 ראנד. הבולים מבוססים על ציוריהם של אנגוס מקברייד וג'יי הילס, בספרם מסתורין ואגדה בדרום אפריקה. חמשת נושאי הבולים הם:

- \* THE LEGEND OF THE RAIN BULL'S TREASURE\*
- \* THE MYTH OF GROSVENOR
- \* THE LEGEND OF THE SEVEN MAGIC BIRDS
- \* THE LEGEND OF THE HOLE IN THE WALL
- \* THE LEGEND OF VAN HUNKS AND THE DEVIL

### גלויה מהטיטאניק - במכירה פומבית

בשביל 41 דוח על מעטפה שנשלחה מהטיטאניק, ב-11 באפריל 1912, שלושה ימים בטרם טבעה האניה. המעטפה

נכבד וחשוב.

העיתון נותן לי אפשרות לרכוש דפים שונים ולקשור קשרים עם אספנים בישראל.

אהרון שאולי

ניו ג'רזי, ארה"ב

### תוויות הרישום החדשות-אסון לבולאים

שיטת הטיפול החדשה של הדואר במכתבים רשומים מחבלת בתחביב הבולאות. בתוויות החדשה הגדולה, 4 חלקים דביקים ונתלשים (אישור לשולח, רישום על המכתב ו-2 פתקיות עבור הודעה ראשונה לנמען והודעה שנייה, אם יש צורך).

התוויות מודבקת ללא רחמים, על גיליוניות זיכרון, על סדרות בולים שלמות וכו' ועל מעטפות המגיעות מחו"ל. שיטת הקריאה הממוחשבת למעקב על דואר רשום איננה מסוגלת לפענח את המספר הרשום על המכתב המקורי מחו"ל, ומחליפה אותו בקוד ישראלי, לפי מספר במדקה.

מר אשר כרמי מאשדוד ואחרים, העבירו למערכת מספר העתקי תלונות לדואר, וללא תוצאות.

פקידי הדואר אינם חייבים להדביק את התוויות הגדולה, הם יכולים לשלוח הודעה ידנית. הם יכולים להתאמץ קצת ולמצוא מקום פנוי על המעטפה להדבקת התוויות מלפנים, או אף מאחורי המכתב.

המערכת ממליצה לכל הנפגעים להמשיך ולהתלונן אך גם לנקוט צעדי מניעה: יש להסביר לחברים להחלפה את הבעיה ולבקש מהם להשאיר מקום לתוויות החדשה על המעטפות שהם שולחים.

### החתמה מיותרת של בולים

המכתב הבא נשלח לינון ביילין, מנהל השירות הבולאי:

שלחתי לחברים מעטפה עם הבול האישי כשהיא חתומה בתערוכה. הובטח לי שלא תהיינה חותמות נוספות על המעטפה במיין בירושלים. התוצאה נראית בצילום המעטפה שהחברים קיבלו לביתם. המחתימים לא



### תרומתו של שבל

אני אוסף בולים זה שנים רבות ולאחרונה החילתי באיסוף דפי מזכרת. ברצוני להודות לכל הקשור לשבל, על התרומה הגדולה שלו, הן בפרסום הנפקות דואר ישראל והן בנושאים שונים על הבולאות בעולם. במיוחד ברצוני לציין את המדור דפי מזכרת. מהעיתון אני מקבל אינפורמציה על הנפקת הדפים למיניהם, על כתובתם ומספר טלפון. על כך תבוא עליכם הברכה. לישראלי הגר בחו"ל, החומר בשבל מענין,

### הפקיד, החותמת והבול

קראתי את תלונתו של שמואל סליפקין, ממדור מכתבים למערכת, שבל 41, על יחס הזלזול של פקידי הדואר בכך שהדביקו תוויות דואר רשום על הבול.

אני גר כיום בקליפורניה ושם היחס לבולים מצד פקידי הדואר שונה לחלוטין. ידוע לי על מקרים בגרמניה שאנשים התלוננו על החתמת בולים בצורה רשלנית והדואר פיצה אותם בבולים חדשים.

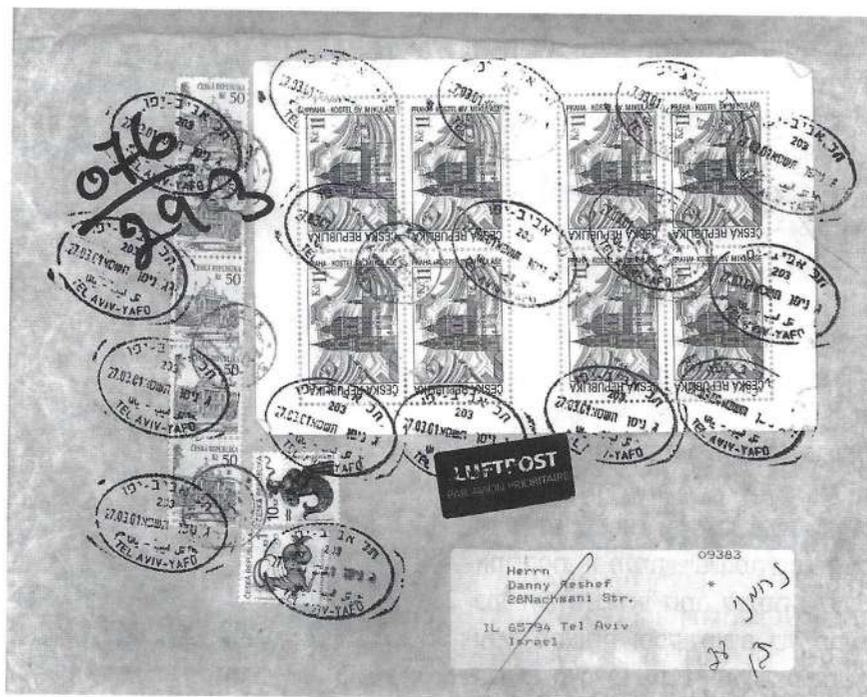
לדעתי, יש לקבוע בתקנות כללים לגבי מיקום תוויות והצורך בנקיטת זהירות בהחתמת בולים. בכל מקרה של רשלנות ישלם הפקיד מכיסו את מחיר הנזק. אין ספק שבכך תיפתר הבעיה.

אילן גלזנר

ארה"ב

### מה קורה לדואר ישראלי?

קורא שלח לנו דוגמא ליצר ההרס של פקידי הדואר. הוא קיבל את המעטפה שבתמונה כשהבולים לא מוחתמים. פקיד הדואר לא התעצל ובמרץ רב מרח חותמות למכביר עד כי בקושי רואים את הבולים.



אחרת.

אני שולח לך דוגמא מדואר שוודיה בו מכסים בתווית את בולים לאחר הביול (יש תוויות בגדלים שונים).

אשר כרמי  
אשדוד

## הצעה לדואר ישראל

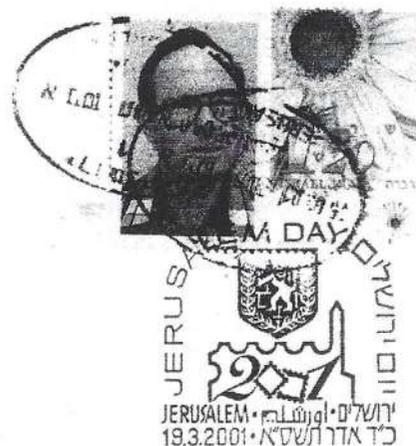
אני חבר בעמותת בולאי אשדוד. ברצוני להציע הצעת יעול לדואר ישראל מאחר שמספר התלונות עולה כל שנה על השירות הגרוע, במיוחד על הבול המוחתם והמעטפות הקרועות, מסתבר שאפשר גם

הסתפקו בהחתמת (או בהכתמת) תמונת, אלא גם החתימו בצד שמאל שם אין בולים כלל. נושא מטריד זה מועלה כל שנה במפגש של **יום הבולאות**, אך נראה לי שהדבר לא בא לידי פתרון. אין לי הצעות מעשיות לפתרון אלא להתלונן בלבד. אנא העבר את תלונתי לגורמים המתאימים ברשות הדואר.

רם רם  
באר שבע



בולים מכסים בתווית כדי למנוע השחתתם



# בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ TEL-AVIV STAMPS. (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב  
**(Mail Auction)**

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי  
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים  
קטלוג מאוייר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

**חוטי ברש-בולי דיזינגוף**

בולים-ישראל וח"ל - מכירה, קניה, הערכה  
מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים המבחר הגדול בארץ!!  
דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420,  
טל. 03-5251552, 03-5715228, 03-5715228 פקס.

**AGAIN ON HAND**

(1987) WALLERSTEIN SPECIALIZED CATALOGUE  
OF PALESTINE AND ISRAEL REVENUES (250 PAGES)  
RARE MOSDEN (1969) ISRAEL CATALOGUE  
HOLYLAND AND JUDAICA - FORERUNNERS - MANDAT  
INTERIM - ISRAEL SPECIALIZED (425 PAGES)  
ה.ש. פילא בע"מ, ת.ד. 4933 ת"א 61040,  
טל. 03-5177466, 03-6957652, 03-5178100 פקס.

**בולי רומו**

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה,  
נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל.  
ניתן לעשות הזמנות בדאר.  
סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER  
מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

**בית טוב**

בולים בכל הנושאים בכמויות מ-50 עד 500 בולים.  
בחבילות לפי מדינות, כל בולי ישראל, אלבומים.  
בקרו אותנו  
<http://www.bait-tov.com>  
E-mail: info@bait-tov.com  
בשעות הערב 03-5535313  
מחירים מפתיעים

**בולי גלעדי**

בולי ישראל, חו"ל ונושאים, הופיע מחירון בולי ישראל 2000  
בולי אוטונומיה פלשתינאית,  
יבוא אלבומי (IMPORTA) והוויד  
רח' אלנבי 76, ת"א, קומה ב', טל. 03-5163871

**בולי חוגרבי**

סוכנויות יבוא אביזרי בולאות ייצור אלבומי מעטפות,  
בולי ישראל, יודאיקה, בולי אוטונומיה וכל מה שתבקש  
מהעולם בבולים ומעטפות כולל מינויים.  
שעות הפתיחה: 10:00-13:30, 16:00-19:00,  
בימי שלישי אחה"צ - סגור, רח' פינסקר 5, תל-אביב,  
טל. 03-5289012, 03-5251240 פקס.

**NEGEV HOLYLAND STAMPS**

- מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה  
- המעוניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו  
- מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה

\*\* HOLYLAND AUCTIONS HELD TWICE A YEAR

\*\* WRITE FOR A CATALOGUE

\*\* MATERIAL ALWAYS WANTED FOR AUCTIONS OR PURCHASE

P.O. BOX 694 BORDENTOWN NJ 08505 USA  
E-MAIL: LEADSTAMP@AOL.COM

**בולי אדי**

א. לופוביץ  
פתוח: א'-ה' 10-17 שישי 10-14  
רח' אחד העם 38 תל-אביב  
טל. 03-5601068 (פינת רח' אלנבי 112)

**אחיות**

בולים, מדליות, מטבעות ושטרות  
קניה, מכירה והערכה  
בן יהודה 55 ת"א,  
טל' 03-5220648, 03-5223905

**שניאור-בולים**

מבחר בולי ישראל וח"ל, שירות חדשות  
לפי נושאים ומדינות, סוכנים לאלבומים  
ואביזרי בולאות.  
חיפה, יפו 40, טל. 04-8512134, 04-8246096 פקס.

**הספריה הבולאית****של התאחדות בולאי ישראל**

הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל  
פתוחה לקהל הרחב בימים ג' וה' בשעות 16:00 - 19:30  
(ללא תשלום). בחודשים יולי-ספטמבר,  
גם בימי ו', בשעות 9:00-13:00  
השאלת ספרים הביתה רק לחברי ההתאחדות  
קטלוגים, מגזינים, ספרות - הכניסה חינם  
רחוב פינסקר 2, תל אביב, קומה א', טל/פקס 03-6295547

**אוניסטחפס - קטלוג חינם**

בולי גרמניה, אנגליה, שוויץ, צרפת, ישראל,  
נושאים, יודאיקה ועוד.  
במכירה פומבית הקרובה, במחירים זולים  
ת.ד. 32120 תל-אביב 61320, טל. 03-5661077

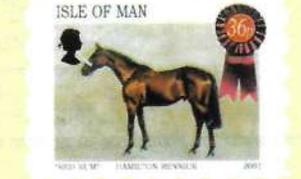
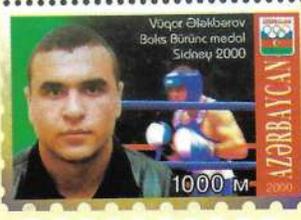
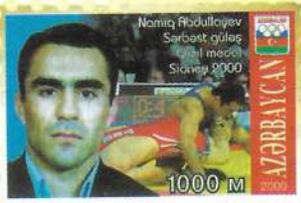
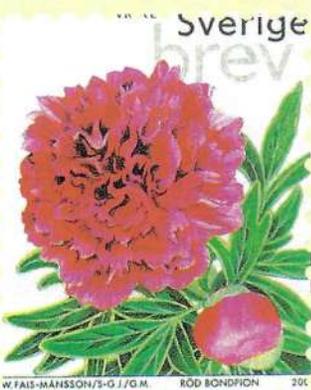
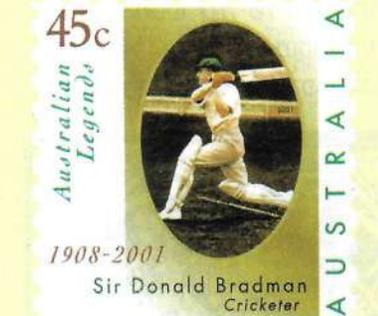
**אליק רינק**

בולים ומטבעות וטלכרד  
קונה ומוכר  
רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א, ת.ד. 4124,  
טל' 03-6297192, 03-5255131 פקס. מען: 03-5227922

**נותרו להכירה - דפי מזכרת מתערוכות שונות קודמות.**

"ירושלים 3000" - במחיר 35 ש"ח + 5 ש"ח משלוח;  
"באר-שבע 2000" - במחיר 35 ש"ח + 5 ש"ח משלוח;  
הכנסה-13 - במחיר 45 ש"ח + 5 ש"ח משלוח.  
למשלמים בכרטיס אשראי - תוספת 4 ש"ח.  
התאחדות בולאי ישראל

# הנפקות הודו



## בולים מפורסמים

### הודו - 1854, 4 אנה ראש הפוך

הפוכה. הודפסו בסך הכל 17,170 גיליונות של 12 כיום ידועים כ-25 עותקים ששרדו מההדפסה השגויה. ב-1989 נמכרה מעטפה עם שגיאת דפוס כזאת במחיר של 115,000 דולר בבית המכירות הרמס של לונדון.

#### מה הפוך?

מחיר בול ויקטוריה הפוכה של הודו בקטלוג העולמי מיכל הוא 220,000 מרק גרמני בלתי חתום ועם 4 פינות. רק 3 עותקים ידועים עם כל הפינות, היתר נחתכו לפי צורת המסגרת - כלומר 8 צלעות.

השאלה שנדונה בעיתונות הבולאית היא: מה הודפס הפוך- המרכז או המסגרת? נייר הבול הוא נייר עם סימן מים גדול, במרכז הגיליון, ובנייר של כל בול - חלק מסימן מים זה. היו שטענו, תוך בחינת עותקים של שגיאת הדפוס, כי המיקום של הראש לעומת צורת סימן המים מוכיחה כי דווקא המסגרת האדומה הודפסה באופן שגוי. אך מה אם הנייר הריק הוכנס הפוך למכונת הדפוס - לפני ההדפסה של הצבע הראשון (הפוך לעומת הכוון של סימן המים הרגיל)? לבסוף, יושבה המחלוקת כשהתגלו עותקים של הבול התקני עם

בול הודו 1854, כחול ואדום, עם ראשה ההפוך של המלכה ויקטוריה לעומת המסגרת, הוא נדיר ביותר. בכל זאת, עד אמצע שנות ה-60 לא היה הבול מבוקש במיוחד בקרב האספנים. רק אז שולם לראשונה עבורו סכום של כ-1,000 לירות שטרלינג. ייתכן, כי הסיבה לכך היא הימצאות מספר גדול של זיופים והדפסות חדשות של הבול. נדרשת מומחיות מיוחדת כדי להבדיל בין שגיאת הדפוס המקורית



לבין ההדפסות המאוחרות - הזיופים. הניסויים הראשונים להדפסת בולים התחילו בהודו ב-1853 בשיטת דפוס בלט. ההדפסה היתה איטית מידי ולא יעילה. לכן הוחלט להזמין סדרת בולים מדפוס שבלונדון. מבין 4 בולי הסדרה (1/2 אנה, 1 אנה, 4/2 אנה) רק האחרון הודפס בשני צבעים - כאשר הדפסת הראש והדפסת המסגרת בצבע שונה - נעשו בשני מהלכים נפרדים. אחרי הדפסת המסגרת האדומה והטקסטים שבשולי הגיליון היה צורך להמתין שהצבע יתייבש ורק אח"כ בוצעה הדפסת הראש בצבע כחול. בכל גיליון היו 12 בולים. שגיאת הדפוס נובעת מכך שבפעם השנייה הזינו את הנייר למכונת הדפוס בצורה

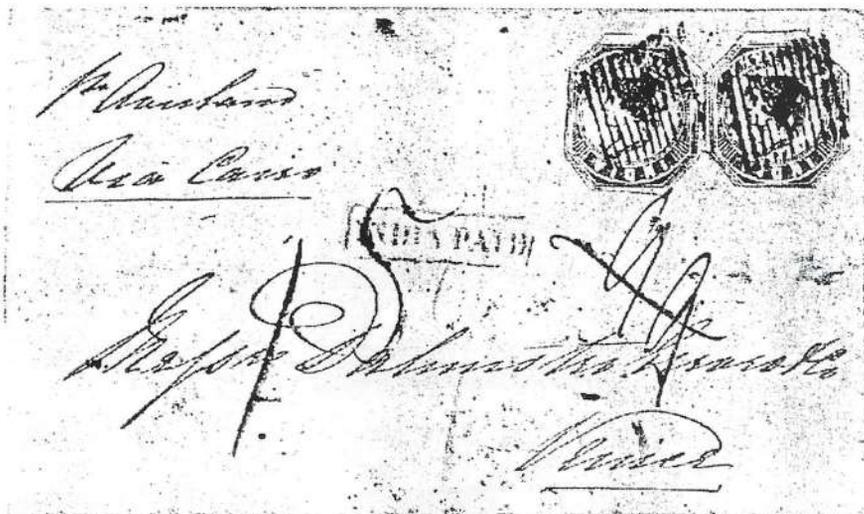


תזוזות צבע קטנות, כאשר הראש הודפס תוך נגיעה ואף כיסוי של המסגרת במקצת. בכל המקרים האלה התברר שהצבע הכחול היה מעל לאדום, וזה מוכיח שהכחול הודפס שני - הראש הוא ההפוך, ולא המסגרת.

אגב, אחד העותקים התגלה באוסף של תלמידת בי"ס בשם מרי לינץ בניו-זילנד, בשנת 1934. עותק זה נמכר לראשונה במכירה פומבית 20 שנה יותר מאוחר, במחיר שנחשב אז גבוה-750 שטרלינג.

#### ההקשר הישראלי

בתערוכת הבולים העולמית ישראל 98 שנערכה בת"א לכבוד 50 שנה למדינת ישראל, הציג המוזיאון הבריטי את המעטפה היחידה הידועה עם 2 עותקים של השגיאה. בתערוכות עולמיות דומות שנערכו בהודו לפני ישראל 98 ואחריה, לא הצליחו ההודים לקבל לתצוגה מעטפה זאת.



4 אנה כחול ואדום

הודו, 1854: שני בולים עם טעות הראש הפוך, על גבי מכתב לונגיה. אלה הבולים היחידים עם טעות הראש הפוך הידועים, על גבי מכתב.

\* 18/3/2001 - תערוכת בולים  
בינלאומית ירושלים 2001,  
(בהוצאת התאחדות בולאי  
ישראל, לפרטים:  
טל' 03-6295547), (810 יח').



\* 23/5/2001 - לכבוד העדה  
הקראית בישראל, לציון הנפקת  
בול היהודים הקראים - (בהזמנת  
ועד אשדוד של העדה הקראית,  
טל' 08-8532655).  
2 גרסאות: 1. לכבוד העדה  
הקראית - 1,510 יח'.  
2. לכבוד חללי העדה הקראית - 1,510 יח'.

\* 23/5/2001 - לכבוד טקס החנוכה של גני מקדש הבאב, חיפה.  
הונפקו 8 גרסאות: סינית - 1,410 יח', אירית 1,410 יח', טורקית -  
2,010 יח', ספרדית - 2,110 יח', צרפתית - 5,710 יח', גרמנית -  
6,010 יח', אנגלית - 81,410 יח', עברית - 1,010 יח'  
(הגרסה העברית הוזמנה ע"י עיריית חיפה, טל' 04-8535605).

\* 5/6/2001 - 50 שנה לעליה מעירק, (בהזמנת מרכז מורשת  
יהדות בבל, טל' 03-5173768).

\* 5/6/2001 - יום הזיכרון לחללי הנח"ל, (בהזמנת עמותת  
ההנצחה לחללי הנח"ל, טל' 04-6270486), (2,310 יח').

\* 7/6/01 - יובל לעליית יהודי עירק (בהזמנה פרטית, עובדיה  
יהושע 03-5173768), (1,010 יח').

\* 12/6/2001 - שנת היובל לאור-עקיבא (בהזמנת מועצה  
מקומית אור עקיבא, יעקב אדרי 051-220018), (1,010 יח').

\* 19/6/2001 - הכנס השנתי של מגדלי צמחי נוי (בהזמנת  
מועצת הפרחים, בועז כהן 050-316452), (1,010 יח').

\* 2/7/01 - העצרת הממלכתית לציון 25 שנה למיבצע יונתן  
(בהזמנת העמותה להנצחת זכרו ומורשתו של סא"ל יונתן נתניהו  
ז"ל, אשר חיון 056-204002), (1,010 יח').

\* 3/7/01 השקת קרונות דו-קומותיים ברכבת ישראל (בהזמנת  
פרטית), (1,010 יח').

\* 16/7/01 - לציון טקס הפתיחה של המכביה ה-16 בירושלים  
(1,010 יח') (בהזמנת עיריית ירושלים, יח' הטקסים. שלום סמנטוב  
- 02-6297895)

אנו משתתפים בצערה של  
משפחת רוטנברג  
על מות הבעל והאב  
עוזר רוטנברג ז"ל  
אגודת סוחרי הבולים בישראל

Tel: 0049-951-202224

Fax: 0049-951-21121

E-Mail: drernstalbert@hotmail.com

\* אני מעוניין בקשר עם אספנים  
בישראל המעוניינים בחילופי  
בולים חתומים ולא חתומים,  
מסקנדינביה, תמורת בולים  
ישראליים משנת 1948(נכתב  
בעברית)

MORDE HAJ PAPO

POBOX 4041,

VIBY J.

DANMARK

\* מעוניין בפרטים הבאים:

1) תוויות מסד תערוכת אל-קום  
1990

2) תוויות מסד 1991 רק בתוויות  
חסרות

3) בולי קלויסנדורף - רק לפי  
רשימה ותוויות שאינן מופיעות  
בקטלוגים (ערכים שונים, שגיאות  
(כו')

יוסף זלצר

טל' 03-6057788

\* מעוניין בתוויות אוטומט

מישראל, על מעטפות, מציע  
מספר דומה של בולים מכל  
העולם

GEORGE T.M. WU

141 P.O. BOX

11299 PEITOU, THIEPEI

THIWAN

REPUBLIC OF CHINA

\* התאחדות בולאי ישראל  
מבקשת הצעות מכירה של בולי  
ישראל בכמויות, עבור חוגי  
הנוער. הנפקות אחרי 1952,  
חתום או לא חתום, עם או בלי  
שובלים, עד ל-1000 עותקים  
מכל בול.

טלפקס: 03-6295547



\* מעוניין בכל פריט הקשור בבולי  
קלוסנדורף-אוטומטים.

פישר יעקב

ת"ד 728

גבעתיים 53106

\* מחפש להחליף בולי איטליה  
עד 1960.

רודי - 09-9552016

\* מעוניין בכל פריט בולאי הנוגע  
להולוגרמות מכל העולם. אחליף  
בבולים, מטבעות, שטרי כסף  
וטלכרטים.

ILAN GLASNER

5530 OWENSMOUTH AVE # 316

WOODLAND-HILLS CA. 91367

USA

\* אספן בולים, שלח בדואר רשום  
300 בולים חתומים שונים גדולים,  
במצב טוב ולא מן המניין, (גם  
מישראל מהשנים 1986-1992)  
ותקבל בחזרה 300 בולים גדולים  
מכל העולם.

קרויסטור שאול

ת"ד 2763

חולון

\* אני מחפש חומר-מכתבים,  
גלויות דואר, קבלות, ישנות, ספר  
אורחים וכו' - הקשור בנושא  
הבא:

HOTEL-POST HOME

RINNE/BISTRA/MAGURA

Dr. med. Ernst Albert

HAINSTR.1

96047 Bamberg

## התעניינות שיא

# בתערוכת הבולים הבינלאומית "ירושלים 2001"

## הצלחה עם קבלות

הקטן ביותר, הגדול ביותר בעולם, בולים בצורות שונות, טעויות ייצור וגרפיקה, מדגם הבולים של ארץ ישראל מזמן הטורקים עד בולי דואר עברי.

### תחרות בין אספנים

6 אוספים זכו במדליות זהב גדולות, בהם 4 אוספים של אספנים ישראלים: דואר קנוס בארץ ישראל של ד"ר אדי לייבו, תקופת המעבר 1948 של איתמר קרפובסקי, הדואר באיים האיוניים החל ב-1470, של יהודה קליינר, תרבות המוסיקה באירופה של לביא בלאו. יוצאי ברה"מ לשעבר נהנו ממספר אוספים, כולם מהטובים בעולם, של רוסיה על תקופותיה.

בתחום אוספי ארץ ישראל הוצגו בפעם הראשונה אוסף על דואר השליחים של חיפה ב-1948 ואוסף דואר בתי מלון בארץ הקודש.

### עבודה לשופטים

מדור חדש, לראשונה בארץ, היה מדור תחרותי של אוספים המוצגים במסגרת בודדת (16 עמודים בלבד). בשיטת תצוגה זאת נאלצים המציגים להתמקד בעיקר, לתמצת את הסיפור ולבחור את הפריטים המעניינים ביותר.



נשיא המדינה, משה קצב ורעייתו, בלוית שר התקשורת, ראובן ריבלין, מעיניים באוספי בולים

של הממתינים להפקת בול אישי משלהם. כך, למשל, הופיעו זוגות רבים ערב חתונתם שבאו להנציח עצמם על בולים, הורים הנפיקו בולים לילדיהם וכך, נמשכה מדי יום עבודת ההנפקה עד השעות המאוחרות של הלילה.

התערוכה נפתחה במדור הדרכה לנוער ובו הוצג הבול הראשון בעולם, מה היה לפניו ומה אחריו. מאז הבול המרובע הקטן הראשון גוונו הצורות של הבולים וניתן היה לצפות בבול

אל תתפלאו אם תקבלו בחודשים הקרובים דברי דואר כשדמותו המחויכת של השולח מופיעה על שבל הבול. הבולים האישיים הוצגו לראשונה בישראל בתערוכת הבולים הבינלאומית ירושלים 2001. למעלה מ-14,000 מבקרים גדשו את מרכז הקונגרסים שליד בנייני האומה בירושלים, בימים 18-22 במרץ, וגילו התעניינות שיא בבולאות. בתערוכה הוצגו כ-150 אוספי בולים נדירים ופריטים מיוחדים, בכ-500 מסגרות תצוגה, של אספנים מאיטליה, ארגנטינה, ספרד, גרמניה וישראל. התערוכה אורגנה על ידי התאחדות בולאי ישראל בשיתוף השירות הבולאי של רשות הדואר ובמימון רשות הדואר.

### הבול האישי-הבול שלי

החידוש הגדול בתערוכה היה הבול האישי-הבול שלי, שמאפשר להוסיף, בשבל הבול, את תמונת השולח. לצורך הנפקת בול אישי הצטלמו המבקרים בעמדות שהוצבו בתערוכה. את גיליון הבול האישי קיבלו גם הנשיא ורעייתו.

בעמדת הבול האישי השתרכו תורים ארוכים



תורים לצילום הבול האישי



הדרכה לתלמידים



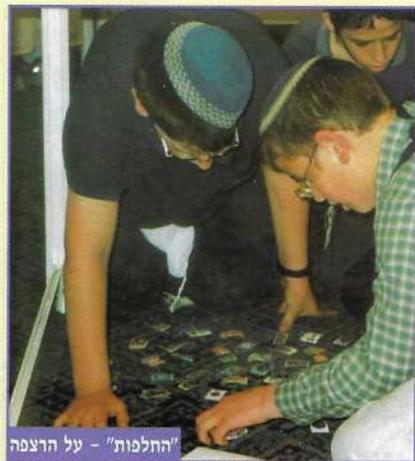
קנוד מור (מימין) מעניק הפרס ל... ביילין

לינון ביילין, מנהל השירות הבולאי הישראלי, מדליית הוקרה של איגוד הבולאות העולמי F.I.P. לשם כך הגיע במיוחד ארצה נשיא פ.י.פ. קנוד מור. נשיא המדינה, שר התקשורת, מ"מ ראש העיר ירושלים, יו"ר ומנכ"ל רשות הדואר צירפו את ברכתם למקבל אות ההוקרה. בארגון עולמי זה חברות ההתאחדויות הבולאיות הלאומיות של כ-80 מדינות. בודדים בלבד קיבלו עד כה את מדליית ההוקרה המיועדת לאישים שאינם בולאים אך תרמו לקידום הבולאות בקנה מידה לאומי ובין-לאומי.

ינון ביילין, מנהל השירות הבולאי מאז 1983, השכיל לשמור על המעמד של הבול הישראלי בארץ ובעולם ולא התפתה למדיניות הנפקות ספקולטיבית בדומה לשירותים בולאיים זרים רבים, אפילו של מדינות גדולות ועשירות.

ארגון הבולאות העולמי, המודאג מההצפה ההולכת וגוברת של השוק הבולאי בהנפקות מרובות מדי ומיותרות ולא תמיד קשורות במורשת התרבות ובהישיג המדינה המנפיקה, יודע להעריך מדיניות זהירה ומכובדת.

לינון ביילין היה תפקיד מכריע במיסוד פעולת התאחדות בולאי ישראל למען קידום הבולאות, יסוד הקקן לעידוד הבולאות, מעבר ההתאחדות לניהול מקצועי ולמשרדים מסודרים ונכונות בלתי נלאית של השירות הבולאי לשיתוף פעולה ולדיאלוג מתמיד עם הבולאות המאורגנת.



"החלפות" - על הרצפה

לצוות השיפוט הבינלאומי היתה עבודה רבה גם בהקשר למוצגי הספרות הבולאית, וביניהם כותרים רבים בצורת ס.ד.י.רום. עשרות כיתות של בתי ספר מירושלים נרשמו לסוירים מאורגנים לתערוכה בשעות הבוקר (בעת שהתערוכה היתה סגורה לקהל הרחב) ובסה"כ ביקרו 55 כיתות מ-18 בתי ספר. בשעות הפתיחה הרגילות בוצעו סיורי הדרכה לקהל המבקרים על ידי צוות מדריכים מעולה. התאחדות בולאי ישראל והשירות הבולאי עשו את הכל כדי לארגן אירוע מהנה לקהל האספנים הוותיקים והאספנים שבדרך.

## פרס לינון ביילין, מנהל השירות הבולאי

במסגרת טקס הפתיחה של התערוכה הוענקה

התערוכה



מבקרת בתערוכה

- הוא "מאלץ" אותנו, במרכזאות כפולות, להקדיש מחשבה רבה לניסוח המסר, לאיור ולתמצות.
- הוא "כופה" עלינו, שוב במרכזאות כפולות, לגלות יצירתיות רבה.
- הוא מחייב שותפות רב-תחומית ביצירתו: ידע (היסטורי, תרבותי, ארכיטקטוני וכו'), אומנות (ציור, צילום), כושר ביטוי ועוד.

**התוצאה:**

- יצירה עם מעוף, המעוררת אמפטיה-לא מסר שטוח ואינסטנקטיבי.
- מסר קצר, אמנם, אך המגרה את הנמען להעמיק ולחקור.
- חזות המקרינה חום ואנושיות, ולעתים קרובות אף מעוררת התרגשות - ולא מסר קרוסינטתי.
- מוחשיות - ניתן למשש את הבול, לשמור אותו באלבום ולחוש את קצותיו המשוננים - הוא אינו עוד מוצר וירטואלי, מדומה.
- נצחיות - האם משיהו מכיר אספן של "אי-מיילים"?
- בקיצור: תרבות וחינוך בדרכי נועם, או כמאמר "הגשש החיזור": "אוסף בולים - זה דבר חינוכי!".
- איני מכיר שגרירים של כבוד מוצלחים יותר מהבולים שלנו. הם, אמנם, עושים מלאכתם זו בהשקט ובצנעה - אך בבטחה, בקסם רב, ביופי כובש ובעיקר - בהישגים מרשימים!

איש כבר אינו מתרגש מכך, ואולי יותר חשוב - ברוב המקרים אין להררי המסרים הללו היכולת למשוך ולגרות את תשומת לבן של הבריות וודאי שלא לגרום להן התרגשות יתירה.

זו, ככלל הנראה, תוצאת לוואי בלתי נמנעת של הקלות הבלתי נסבלת של הפצת מסרים בעידן התקשורת האלקטרונית, הסוגדת לסימן ה-e עד לזרא.

הבול, כך מסתבר, הוא אנטי-תיזה ל"מזון המהיר" הזה של התקשורת האלקטרונית: אין בו מקום לגיבוב בלתי מוגבל של מלים ותמונות, שהרי מדובר בפיסת נייר צנועת ממדים, אשר לכל היותר יכול להתגדר בשובל צר וצנום.

- לא ניתן לשגר אותו בלא הגבלה ובלא הרף משולחן העבודה.
- הפקתו נמשכת זמן רב ולא ניתן "לירות אותו מהמותן", באורח ספונטאני ובלא להקדיש לכך מחשבה מוקדמת.
- ואולי דווקא כאן טמון סוד נצחיותו של הבול, שכן מקום זעיר, כך מסתבר, מחדד את המחשבה:
- הוא מחייב לברור היטב את המסר, שהרי לא ניתן להפיק בול לכל מסר.

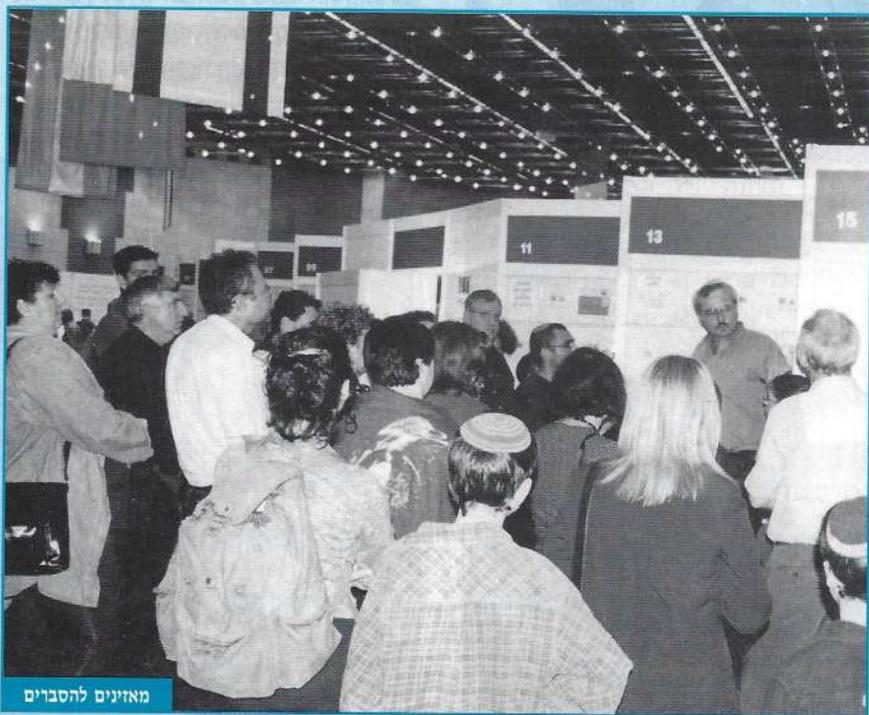


הנשיא, רעייתו ויושב ראש הפדרציה העולמית

**מדברי מנכ"ל רשות הדואר, דן נדיב, בפתיחת התערוכה**

אודה על האמת, אין זו מלאכה קלה "למכור", במרכזאות כפולות, את קסמו ואת ייחודו של הבול, בעידן שוקק החידושים והתמורות בו אנו מצויים.

בעבר יכול היה להפיץ את הגיגיו רק מי שהיה "מושך בעט". כיום, כל ילד, אשר חמוש בעכבר אופטי, יכול במחי "הקלקה" אחת להפיץ באמצעותו, כלאחר יד, הררי מילים, שרבוטים, תמונות, סרטים, מספרים וכל העולה על רוחו- לכלל קצווי תבל.



מאזינים להסברים

**SHOVEL No. 42**

AUGUST 2001

Bi-Monthly

Organ of the

ISRAEL PHILATELIC FEDERATION

Director General: Tibi Yaniv

Editor: Shabtai Raviv

Assistant Editor: Zohar Noy

Design &amp; Graphics: Olga Kondratyev

2 Pinsker st. P.O.Box 4523

Tel-Aviv 61045, ISRAEL

Telefax: (972-3) 6295547

E-mail address: ipf@netvision.net.il

<http://www.israelphilately.org.il>

price: 15 Nis,

Yearly subscription 80 Nis

**תודה שלוחה**

- \* למר מקס בינימין מעפולה עילית, על תרומת קטלוג היודאיקה של אלן ברבי - לספריית ההתאחדות.
- \* לגב' וינר לאה ממולדת על תרומת בולים לנוער.
- \* למר גיגי יוסף מקרית מוצקין, על תרומת בולים לנוער
- \* למר זלמן בן-יצחק מקיבוץ עברון, על תרומת ספרים לספריה
- \* למר אלון שפאן מכפר-סבא, על תרומת בולים לנוער
- \* למר אברי סלע, מקיבוץ יחיעם על תרומת בולים לנוער
- \* למר אד רוזן, מארה"ב, על תרומת ספר לספריה
- \* למר אברהם בן-זאב מת"א, על תרומת בולים לנוער
- \* למר מרטין מרקו מת"א, על תרומת בולים לנוער
- \* למר לורנס פישר מרעננה, על תרומת בולים לנוער
- \* למר דב יוסף מתל אביב, על תרומת ספרים לספריה
- \* למר יוחנן מירז, על תרומת בולים לנוער

**DORON WAIDE**

Tel: (631) 321-5985

Fax: (631) 321-6020

P. O. Box 548-M

Bay Shore, NY 11706 USA

**MAIL BID AUCTIONS****Buying, Selling, Want List, Consignments .....**

- FORERUNNERS
- PALESTINE MANDATE
- JUDAICA
- INTERIM PERIOD
- J.N.F.
- ISRAEL
- 1948 DOAR IVRI, 1<sup>ST</sup> HOLIDAYS & POSTAGE DUES, ERRORS AND VARIETIES

*Free Illustrated Catalogue Upon Request*

# Israel Philatelic Federation Magazine

No. 42 ♦ AUGUST 2001 ♦ Price 15 NIS.

New issues in Israel & world wide

Danger to philatelia - illegal issues

# Shovel

## קטלוג דומפיל DOMFIL -

הקטלוג עם המידע השלם ביותר בעולם (מימין למטה - דוגמת עמוד)

מידע דו לשוני-ספרדית ואנגלית; כולל מספרי קטלוג של רוב הקטלוגים העולמיים הידועים; Unificato, Yvert, Scott, Michel

מחירים ב-3

מטבעות, כולל \$ ויורו.

מחיר בש"ח	עמודים	נושא
144	282	כלבים *
163	512	דיסני *
157	496	מכונניות *
173	595	אירופה *
104	148	אולימפיאדות * וערים מארחות
170	553	צופים *
97	282	חתולים *
75	258	פיטריות *
126	740	ציפורים *
53	137	שחמט *
93	308	בע"ח ימיים
		דינזאורים
55	142	וזוחלים
72	220	פרפרים וחרקים
		WWF - בע"ח
65	254	בסכנת הכחדה
170	1715	ספורט
		חדש
		כדורסל
		רכבות *



## BELIZE / BELIZE

1985 • NAVIDAD. 30 ANIVERSARIO DE DISNEYLAND  
CHRISTMAS. 30th ANNIVERSARY OF DISNEYLAND



Fecha de emisión / Issue date 01/11

Facial	Motivo	Design	Domfil	Yvert	Michel	Scott	Unificato
1 c	Canada	Canada	985.58	743	829	551	--
2 c	Estados Unidos	United States	985.59	744	830	552	--
3 c	América del Sur	South America	985.60	745	831	553	--
4 c	Africa	Africa	985.61	746	832	554	--
5 c	India y lejano este	India and the Far East	985.62	747	833	555	--
6 c	Belize	Belize	985.63	748	834	556	--
50 c	Los Balcanes	The Balkans	985.64	749	835	557	--
1.50 d	Egipto y Arabia Saudí	Egypt and Saudi Arabia	985.65	750	836	558	--
3.00 d	Japón	Japan	985.66	751	837	559	--
Domfil	Yvert	Michel	Scott	Unificato	Pta.	€	USA \$
985.58/66	743/751	829/837	551/559	--	1.750	10,52	10,28



\* בצבע מלא - המחיר כולל משלוח בדואר לא רשום. ניתן לשלם בהמחאה או בכרטיס אשראי (תוספת 4 אחוזים). זמן אספקה מיידי (אם אזל במלאי-תוך חודש). להזמין על ידי התאחדות בולאי ישראל, ת.ד. 4523, ת"א 61045, טל: 03-6295547, פקס: 03-5256553  
E-mail: ipf@netvision.net.il